

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต 2

จิรัชสา ไสยแก้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2559

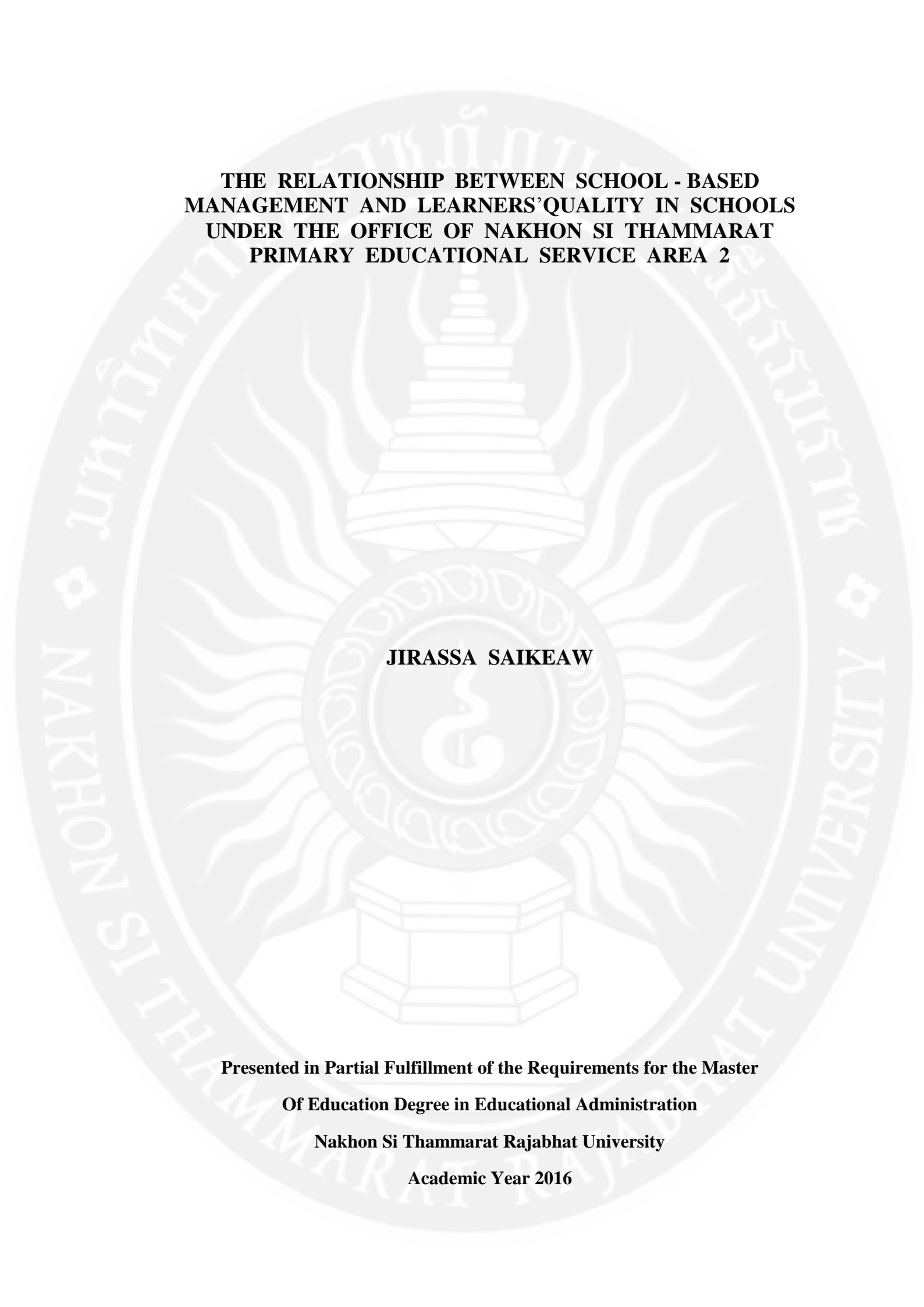
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต 2

จิรัศลา ไสยแก้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

**THE RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOL - BASED
MANAGEMENT AND LEARNERS' QUALITY IN SCHOOLS
UNDER THE OFFICE OF NAKHON SI THAMMARAT
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 2**

JIRASSA SAIKEAW

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master

Of Education Degree in Educational Administration

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

Academic Year 2016

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของ
ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ผู้วิจัย

นางสาวจิรัสสา ไสยแก้ว

สาขาวิชา

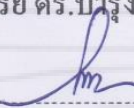
การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บำรุง ศรีนวลปาน)

กรรมการ

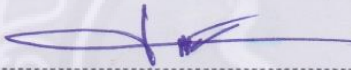
(ดร. กุสุมา ใจสบาย)

คณะกรรมการสอบ

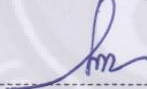
ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระยุทธ ชาทะกาญจน์)

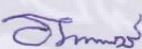
กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บำรุง ศรีนวลปาน)

กรรมการ

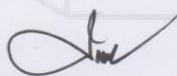
(ดร. กุสุมา ใจสบาย)

กรรมการ

(ดร. ชีระพงษ์ สมเขาใหญ่)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไว้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลดาวัลย์ แก้วสีนวล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 19 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
ผู้วิจัย	นางสาวจิรัสสา ไสยแก้ว
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บำรุง ศรีนวลปาน
กรรมการที่ปรึกษา	ดร.กุสุมา ใจสบาย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา 2) ศึกษาคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ปีการศึกษา 2559 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 331 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเคริชชีและมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา คือ ด้านการตรวจสอบและการถ่วงดุล ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน ด้านการบริหารตนเอง และด้านการกระจายอำนาจ
2. คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.34$)
3. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับสูง ($r = .889$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้าน

การมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนสูงสุดอยู่ในระดับสูง ($r = 0.836$) และด้านการคืนอำนาจ
การจัดการศึกษาให้ประชาชนมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.603$)

ABSTRACT

The Title	The Relationship between School-Based Management and Learners' Quality in Schools under the Office of Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area 2.
The Author	Miss.Jirassa Saikeaw
Program	Educational Administration
Thesis Chairman	Assistant Professor Dr. Bumroong Srinuanpan
Thesis Advisor	Dr. Kusuma Jaisabai

The purposes of this research are 1) to study the administrative level of school-based management, 2) to study students' quality in schools, and 3) to study the relationship of school-based management and students' quality in basic educational school of Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2. The samples used in this study were 331 persons of school administrators and teachers in the public schools of Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2 in the Academic Year 2015. Kreicic and Morgan techniques were used of determining the sample size. The instrument used was a rating scale questionnaire. The statistics used in the analysis including percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The results of this research were as follows:

1. The school-based management of Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level ($\bar{X} = 4.24$). The highest average was inspection and balance, participation, returning power to people, self-management and decentralization.
2. The students' quality in schools was overall at a good level ($\bar{X} = 4.34$).
3. The school-based management has related to the students' quality and the hypothesis, which was statistically significant at .01 level ($r=.889$). When considered each aspect, it indicated that the participation was at the highest ($r=.836$). Furthermore, the returning power to people was at the lowest ($r = .603$).

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง ด้วยดีด้วยความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บำรุง ศรีนวลปาน ประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.กุสุมา ใจสบาย กรรมการที่ปรึกษา ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ หลักการแนวคิดและวิธีการ ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำและข้อคิดเห็นที่มีคุณค่ามาโดยตลอดเวลาที่ได้ศึกษาและดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างดีและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระยุทธ ชาตะกาญจน์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นายสมยศ ทองคงใหม่ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองหว้า อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช นางอารักษ์ อ่อนคง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเกาะปราง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และนางบำเพ็ญ หนูกลับศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการให้คำปรึกษา แนะนำและตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม

ขอขอบคุณผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์สำเร็จได้ด้วยดี ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท บริหารการศึกษา รหัส 57 ทุกท่านที่ให้กำลังใจในการศึกษา และทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ขอขอบคุณครอบครัวที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน และเป็นกำลังใจในการศึกษาระดับปริญญาโทและการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ประ โยชน์และคุณค่าอันพึงมีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้แก่บิดา มารดา ตลอดจนครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

จิรัสตา ไสยแก้ว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
หลักการและแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	10
ความเป็นมาและความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	10
หลักการและแนวคิดของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	14
รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	30
บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	36
กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	37
ประโยชน์ของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	42

บทที่

หน้า

คุณภาพของผู้เรียน.....	43
การปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.....	43
การส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.....	46
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	47
มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกรอบสามด้านคุณภาพผู้เรียน.....	49
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2.....	57
ที่ตั้ง.....	57
วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
งานวิจัยภายในประเทศ.....	59
งานวิจัยต่างประเทศ.....	62
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	66
การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	72
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา.....	83
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2.....	83

บทที่	ช หน้า
5	
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	85
สรุปผล.....	85
อภิปรายผล.....	87
ข้อเสนอแนะ.....	89
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	98
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	99
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	101
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย.....	107
ภาคผนวก ง หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	111
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	113
ภาคผนวก ฉ ตารางรวบรวมคุณภาพผู้เรียน.....	125
ภาคผนวก ช ตารางรายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนแบบสอบถาม.....	134
ประวัติผู้วิจัย.....	137

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจากแนวคิดและผลงานวิจัยของนักวิชาการ.....	18
2 ความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้และมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ.....	50
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2.....	66
4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน.....	72
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวม.....	73
6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการกระจายอำนาจ.....	73
7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการมีส่วนร่วม.....	75
8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน.....	77
9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการบริหารตนเอง.....	79
10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล.....	81
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา.....	83
12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2.....	84

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพปัจจุบันสังคมโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฯลฯ ซึ่งจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อประชากร ของชาติ ดังนั้น การที่ประชากรของชาติได้รับการศึกษาที่ดี ย่อมจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองให้มีพร้อม รับกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ และสามารถใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนา ชาติได้เช่นกัน ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนในการจัดการศึกษาจึงควรจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้มีความสมบูรณ์รอบ ด้าน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีทักษะชีวิต ซึ่งจากสาระสำคัญใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 อันเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่มีบทบัญญัติ เกี่ยวกับการศึกษาหลายมาตรา อีกทั้งยังเป็นแนวทางนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการศึกษาของ ชาติ การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาครั้งนี้จึงถือได้ว่าเป็นการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ของประเทศไทย (พนม พงษ์ไพบูลย์, 2543, 97)

โดยในส่วนของนโยบายปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการศึกษา ในมาตรา 39 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดสาระสำคัญ ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้ การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพ และประสิทธิภาพต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, 1) จากแนวคิดของการกระจายอำนาจการบริหารจั ดการศึกษามี ความผูกพันอย่างใกล้ชิดกับแนวคิดของการบริหารโดยใช้รูปแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, 13) โดยการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามแนวคิด นี้ จะเป็น การยกอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาไปจากส่วนกลาง ไปยังโรงเรียนโดยตรง โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทน องค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนทรงคุณวุฒิ ได้มีอำนาจใน การบริหาร จัดการศึกษาในโรงเรียน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา 4 งาน คือ งานด้านวิชาการ งานด้านงบประมาณ งานด้านบุคลากร และงานด้านบริหารทั่วไป โดยให้ ตอบสนองสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะต้อง

นำมาใช้ในการจัดการศึกษาของไทย สำหรับหลักการสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM) ได้แก่ หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการบริหารตนเอง และ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ซึ่งความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน นอกจากจะยึด หลักการของ SBM และแนวทางตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แล้ว เงื่อนไขความสำเร็จประการ หนึ่ง คือ ภาวะเบียบที่จะนำสู่การปฏิบัติ จะต้องมีความชัดเจน นำไปปฏิบัติได้จริง ต้องสร้างความเข้าใจ ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะคณะกรรมการบริหารการศึกษา ต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่และ ความรับผิดชอบของตนเอง เพื่อให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีประสิทธิภาพสูงสุด นำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2544, 22)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นเรื่องที่ต้อง ศึกษาและมีการดำเนินงานเพื่อการบริหารหลายขั้นตอน และในฐานะที่สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ จัดการศึกษาให้แก่ประชาชน การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นสิ่งที่สังคมคาดหวังและสถานศึกษาจะต้องทำ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้มีคุณภาพเท่าที่จะทำได้ และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ มีข้อบังคับกำหนดให้สถานศึกษาต้องมีการตรวจสอบจากคณะกรรมการประเมินผลภายนอก นั่นคือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า สมศ. จึงทำให้เกิด การผลักดันให้สถานศึกษาต้องกำหนดคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้ระบบ ดังกล่าวต้องนำไปสู่ผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และต้องเป็น องค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมายสำคัญ ของการปฏิรูปการศึกษา

ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านไม่ว่า จะเป็นตัวผู้เรียนเอง สติปัญญา ร่างกาย ความสัมพันธ์ในครอบครัว สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ โรงเรียนมี ส่วนสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเป้าหมาย โดยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องออกแบบกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของผู้เรียน และต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องตามแนวทางที่ บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 รวมถึงมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน และนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง พัฒนา การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนจึงจะทำให้การจัดการศึกษามบรรลุ ผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง (ประยงค์ เนาบุตร, 2550, 10)

ซึ่งในการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่ง เมื่อพิจารณาผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 ของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลการประเมินของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 201 โรงเรียน ปีการศึกษา 2557 พบว่า “ผ่านการรับรองมาตรฐาน” จำนวน

155 โรงเรียน และ “ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐาน” จำนวน 46 โรงเรียน ซึ่งสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ผ่านเกณฑ์กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานในด้านคุณภาพผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 5 ว่าด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่มีเกณฑ์การพิจารณาจากร้อยละของผู้เรียนที่ได้คะแนนผลการทดสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ มากกว่าขีดจำกัดล่างของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งปัญหาเหล่านี้ อาจมาจากการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของครู และการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2557, 82)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนในการใช้เป็นแนวทางพัฒนาตนเอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

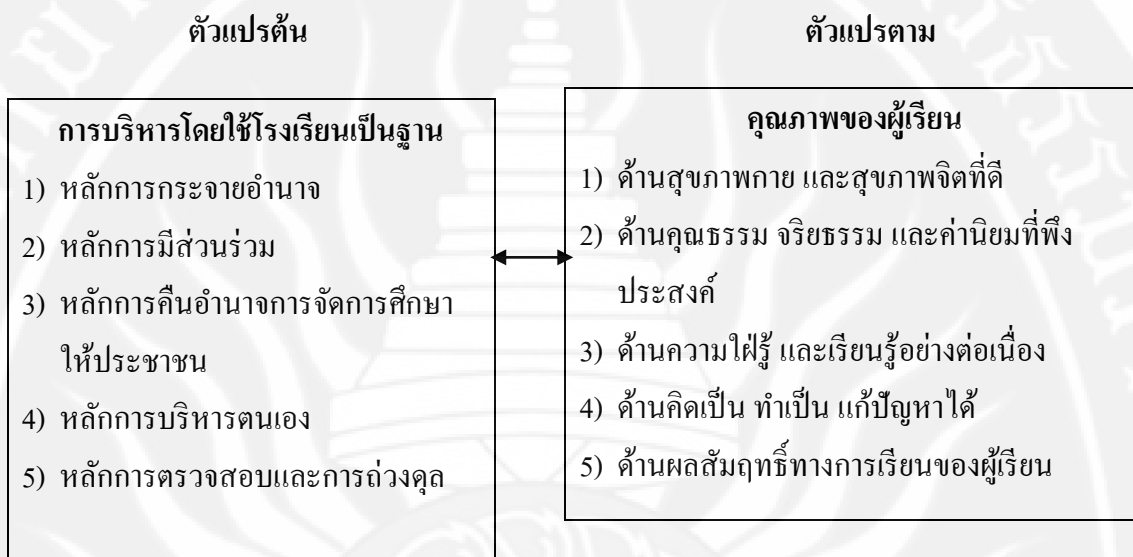
1. เพื่อศึกษาระดับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาคุณภาพของผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ เลือกลักษณะกรอบแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (จามจรี จำเมือง และคณะ, 2558, 9) ในการวิจัยมา 5 ด้าน คือ 1) การกระจายอำนาจ 2) การมีส่วนร่วม 3) การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน 4) การบริหารตนเอง และ 5) การตรวจสอบและการถ่วงดุล และได้เลือกลักษณะกรอบแนวคิดตัวบ่งชี้เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพของผู้เรียนไว้ 5 ด้าน (การประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในรอบการประเมินรอบที่ 3 ช่วงปีการศึกษา 2554 – 2558) คือ 1) ด้านสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม

ที่พึงประสงค์ 3) ด้านความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4) ด้านคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ และ 5) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ประชากรในปีการศึกษา 2559 จำนวน 2,135 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 177 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 26 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 305 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามหลักการบริหารงาน 5 ประการ ประกอบด้วย

- 2.1.1 หลักการกระจายอำนาจ
- 2.1.2 หลักการมีส่วนร่วม
- 2.1.3 หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน
- 2.1.4 หลักการบริหารตนเอง
- 2.1.5 หลักการตรวจสอบและการถ่วงดุล

2.2 ตัวแปรตาม คือ คุณภาพของผู้เรียน 5 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

- 2.2.1 ผู้เรียนมี สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
- 2.2.2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
- 2.2.3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 2.2.4 ผู้เรียนมีคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้
- 2.2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้มีศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะของการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ มีอิสระและความคล่องตัวในการตัดสินใจในการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชน ตัวแทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกันบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตาม ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

1.1 หลักการกระจายอำนาจ หมายถึง การมอบอำนาจในการตัดสินใจและความรับผิดชอบ หรือการสั่งการต่างๆ โดยให้อำนาจเต็มในการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังเขตพื้นที่และสถานศึกษาในด้านงานวิชาการ งบประมาณ งานบุคลากร และการบริหารทั่วไป

1.2 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้ามามีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครู บุคลากร ใน โรงเรียน ผู้ปกครองชุมชนในลักษณะการทำงานเป็นทีม มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล

และบริหารทั่วไป ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการวางแผน การปฏิบัติตามแผนการกำกับติดตามและการประเมินผล โดยอยู่บนพื้นฐานของการเท่าเทียมกัน

1.3 หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน หมายถึง การจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ความสำคัญแก่คณะกรรมการสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ให้ความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับ

1.4 หลักการบริหารตนเอง หมายถึง การบริหารจัดการภายในสถานศึกษาได้อย่างอิสระในการตัดสินใจ มีอำนาจในการดำเนินงาน มีความรับผิดชอบและมีการดำเนินงานได้หลากหลายตามสภาพของสถานศึกษาตนเอง เพื่อสร้างกำลังคนและระดมทรัพยากรทางการศึกษามาพัฒนา และแก้ปัญหาของสถานศึกษาตนเองได้

1.5 หลักการตรวจสอบและการถ่วงดุล หมายถึง การมีความพร้อมที่จะให้องค์กรภายนอกมาทำการตรวจสอบการบริหารงานของสถานศึกษาได้ตลอดเวลา มีความโปร่งใสในการบริหารงานสามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ทุกเรื่อง ดำเนินงานอย่างเป็นอิสระ โดยอยู่บนพื้นฐานของนโยบายหลักของชาติ มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2. คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง ผลของการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ประกอบด้วยส่วนที่ครอบคลุมในเรื่องการเป็นคนมีความสุข เป็นคนดี และเป็นคนเก่ง โดยพิจารณาจากการมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี เป็นคนดีของสถานศึกษา ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ ใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีเหตุผลในการตัดสินใจ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดี โดยจำแนกตามรายละเอียดต่างๆ ตามกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานด้านผู้เรียนระดับประถมศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้แก่ ผู้เรียนมี สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น ซึ่งคุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ได้แก่

2.1 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี หมายถึง ผู้เรียนที่มีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ รวมทั้งรู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย และผู้เรียนที่มีสุนทรียภาพ มีความซาบซึ้ง รับรู้ในคุณค่า หรือมีอารมณ์ความรู้สึกที่ดีงาม

2.2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ หมายถึง ผู้เรียนที่เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง เป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน และเป็นคนดีของสังคม

2.3 ผู้เรียนมีความรู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หมายถึง ผู้เรียนที่ค้นคว้าหาความรู้จากการอ่าน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ และผู้เรียนเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงร่วมกับผู้อื่น ทั้งในและนอกสถานศึกษา

2.4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ หมายถึง ผู้เรียนที่มีความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคม

2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี และมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่กำกับดูแล ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับเขตพื้นที่

4. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่สายครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าสถานศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้แก่ รองผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ

6. ขนาดโรงเรียน หมายถึง ประเภทของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ที่ได้จากการกำหนดขนาดจำนวนนักเรียนตามเกณฑ์ มี 3 ขนาด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 อ้างถึงใน โสภาน ศรีพนม, 2551, 7) ดังนี้

- 6.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 1- 120 คน
- 6.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121 – 300 คน
- 6.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

2. สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

3. สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการพัฒนา วางแผน กำหนดนโยบาย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

4. สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ตามมาตรฐานและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยและสนับสนุนข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ให้สมบูรณ์ โดยมีรายละเอียดและขอบเขตเนื้อหาสาระดังนี้

1. หลักการและแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 - 1.1 ความเป็นมาและความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 - 1.2 หลักการและแนวคิดของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 - 1.3 รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 - 1.4 บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 - 1.5 กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 - 1.6 ประโยชน์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
2. คุณภาพของผู้เรียน
 - 2.1 การปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 - 2.2 การส่งเสริมพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
 - 2.3 การประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.4 มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกรอบสามด้านคุณภาพผู้เรียน
3. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
 - 3.1 ที่ตั้ง
 - 3.2 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ในแต่ละประเด็นสามารถนำเสนอได้ดังนี้

หลักการและแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ความเป็นมาและความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นรูปแบบการบริหารและจัดการศึกษา รูปแบบหนึ่ง มีการเริ่มใช้คำนี้ในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นครั้งแรกในช่วงทศวรรษที่ 1980 ในภาษาไทยยังไม่มี การบัญญัติศัพท์เฉพาะที่แน่นอน ส่วนมากจะนิยมเรียกทับศัพท์ว่า School – based management หรือ เรียกชื่อย่อๆว่า SBM แต่ได้พบว่า เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์และคณะได้เริ่ม ใช้คำว่า “การบริหารโดยใช้ สถานศึกษาเป็นฐาน” ในการวิจัยเรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2541 ต่อมา อุทัย บุญประเสริฐ ได้ใช้คำว่า “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน” ในการวิจัยเรื่อง การศึกษา แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management) ในปี พ.ศ. 2543 แต่ วิจิตร ศรีสะอ้าน ได้เสนอแนะในการสัมมนา เรื่อง การบริหารการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 วันที่ 14 ธันวาคม 2542 ณ โรงแรมปรีชาพาเลส กรุงเทพมหานครให้ใช้คำว่า “การบริหารฐานโรงเรียน” (บุญมี เณรยอด, 2546, 8)

อุทัย บุญประเสริฐ (2543, ข-ค) ได้กล่าวว่า แนวคิดเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน นั้นได้รับอิทธิพลมาจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจอุตสาหกรรมที่ประสบผลสำเร็จ จากหลักการวิธีการและกลยุทธ์ในการทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพจะเห็นว่าการพัฒนา คุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นนั้น ต้องปรับกระบวนการและวิธีการบริหารโดยการกระจายอำนาจไปยัง โรงเรียนที่เป็นหน่วยปฏิบัติและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา อย่างแท้จริง

บุญมา กัมปนาทพงษ์ (2544, 4-5) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็น ฐานไว้ดังนี้

ในปี ค.ศ. 1990 ส่องกงมีการปรับรูปโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาตามนโยบายที่เรียกว่า School – Based Management Initiative (SBI) ซึ่งเทียบเคียงได้กับ Local Management of School (LMS) ของอังกฤษหรือ School-Based Management (SBM) ของอเมริกาและ Self- Managing School ของ ออสเตรเลีย

ต่อมาในปี ค.ศ.1990 Cheng ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญการปฏิรูปการศึกษาในฮ่องกงได้พัฒนา แนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน ได้สรุปความทางการบริหารจัดการที่สถานศึกษาว่า เป็นการบริหาร จัดการที่กระจายอำนาจทางการบริหารแบบ Decentralization คือ กระจายอำนาจ การบริหารจัดการไปยัง สถานศึกษาของชุมชนหรือที่เรียกว่า Decentralized management หรือ Decentralized authority การบริหาร จัดการแบบนี้จะมีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวตามกำลัง ความสามารถและให้เหมาะสมตามสภาพ ท้องถิ่นที่สถานศึกษาตั้งอยู่ คือ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและมุ่งเน้นเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ

มีความรับผิดชอบในการใช้ทรัพยากร ทางการบริหารสูงขึ้น เพื่อให้โรงเรียนสามารถแก้ไขปัญหา สามารถจัดกิจกรรมทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในระยะยาวให้โรงเรียนได้พัฒนายิ่งขึ้นให้โรงเรียนมีอิสระมากขึ้น บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารรู้จักใส่ใจบุคลากรในการปฏิบัติงานให้บุคลากรเอาใจใส่การพัฒนาหาความรู้เพิ่มเติมรู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของโลก มีการพัฒนาทีมงานและเปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนมากขึ้น

สำหรับการวิจัยครั้งนี้เลือกใช้คำว่า “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน” เนื่องจากมีความหมายตรงกับคำศัพท์เดิมในภาษาอังกฤษมากที่สุดและเป็นคำที่นักวิชาการรวมทั้งบุคคลในวงการศึกษานิยมใช้มากที่สุด

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 5 มาตรา 39 และมาตรา 40 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้โรงเรียนทั้งในด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นองค์กรคณะบุคคลทำหน้าที่ในการบริหารโดยทำให้โรงเรียนเป็นฐานหรือศูนย์กลางของการบริหาร และจัดการศึกษาที่ต่อเนื่องและยั่งยืนที่จะสร้างคุณค่า ความรับผิดชอบ ความผูกพันต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน นัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คือ การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – based management) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะมีบทบาทสำคัญใน กระบวนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ครู – อาจารย์ นักเรียนและผู้ปกครอง ชุมชน ในการตัดสินใจบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนไปสู่ทิศทางเป้าหมายที่ต้องการ คือ คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ นักการศึกษาหลายท่านและองค์กรต่าง ๆ หลาย ๆ องค์กรได้ให้ความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังนี้

Cheng (1996, 41) ให้ความหมายการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนคณะครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ ซึ่งมารวมตัวเป็นคณะกรรมการโรงเรียนได้มีโอกาสร่วมจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

จุฑารัตน์ ชัชวาล (2550, 21) ให้ความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ มีอิสระและคล่องตัวใน การตัดสินใจ การบริหารจัดการทั้งด้านงานวิชาการ ด้านงบประมาณ การเงิน ด้านบุคลากร ด้านการบริหารทั่วไป และด้านชุมชนสัมพันธ์ โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทน

ผู้ปกครองและชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกันบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด

เทพพิทักษ์ โภยกอบเกียรติ (2550, 10) กล่าวว่า การบริหารโดยยึดสถานศึกษาเป็นฐาน หรือ การบริหารโดยยึดสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการบริหารเป็นการกระจายอำนาจการจัด การศึกษาจาก ส่วนกลางหรือจากเขตการศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง ให้สถานศึกษามีอำนาจ หน้าที่ความรับผิดชอบ มีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการตัดสินใจในการบริหารจัดการในการสั่งการเกี่ยวกับ การบริหาร โรงเรียนทั้งด้านหลักสูตร การเงิน การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยมีคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชน ร่วมกันบริหารโรงเรียนให้ สอดคล้องและเป็น ไปตามความต้องการของผู้เรียน ของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด

บุญตา ชาญธานี (2552, 16) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง การกระจาย อำนาจจากส่วนกลางไปสู่ผู้ปฏิบัติ โดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ผู้ปกครอง นักเรียน ครู สมาชิกในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่าและผู้บริหารโรงเรียนร่วมกัน เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งจะส่งผล ให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้นและได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

จรัส อติวิทยากรณ์ (2553, 476) สรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการกระจาย อำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง โดยให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง และชุมชน ตัวแทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยบริหาร สถานศึกษาให้เป็น ไปตามความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครองให้มากที่สุด

จันทรานี สงวนนาม (2553, 179) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง การจัดการโดยสถานศึกษาเป็นองค์การหลัก ตามแนวทางการกระจายอำนาจของส่วนกลาง ให้มีอำนาจ หน้าที่ความรับผิดชอบ มีอิสระความคล่องตัวในการบริหารต่าง ๆ ภายใต้คณะกรรมการสถานศึกษา (school boards) เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปแบบมีส่วนร่วม (participative management) และคุณภาพ ของผู้เรียนตรงตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด

กรกมล เพิ่มผล (2554, 19) ให้ความเห็นว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง การบริหารโรงเรียนที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน โดยมีการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ พ่อแม่ ผู้ปกครอง นักเรียน ตลอดจนสมาชิกชุมชน และองค์กรอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิผลสูงขึ้น

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2555, 61) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นแนวคิดของการกระจายอำนาจในการจัดการและการบริหารการศึกษาจากส่วนกลางไปยัง สถานศึกษาโดยตรง โดยให้สถานศึกษาได้มีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และคล่องตัวในการบริหารจัดการทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไปให้มากที่สุด

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556, 55) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน หมายถึง การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและ ท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholders) ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน นักเรียน และองค์กรอื่น ๆ มารวมพลังกันในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากร และดำเนินการพัฒนาวิชาการ กิจกรรมและงาน ของสถานศึกษาในระยะสั้นและระยะยาวอย่างมีประสิทธิภาพ

สุทิน เวทวงษ์ (2556, 19) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ผู้ปฏิบัติ โดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ ส่วนเสียในการจัดการศึกษาประกอบด้วย ผู้ปกครอง นักเรียน ครู สมาชิกในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่า และผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกันเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ภัทรารุช มีทรัพย์มั่น (2556, 19) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง แนวคิดในการจัดการศึกษาโดยการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปสู่โรงเรียนโดยตรง ให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบบริหารงานอย่างมีอิสระ และคล่องตัว ในการบริหารจัดการวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป ภายใต้คณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการโรงเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปโดย มีส่วนร่วม และตรงตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย การกระจายอำนาจ การบริหารตนเอง การบริหารแบบมีส่วนร่วม การมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน การพัฒนาทั้งระบบ และความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2556, 182-183) ได้สรุปความหมายของการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษา โดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการ โรงเรียน (school council หรือ school board) ซึ่งประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครู สมาชิกในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่า และผู้บริหารโรงเรียน (บางโรงเรียนมีตัวแทนนักเรียนเป็นกรรมการด้วย) ได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจ ที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากร และวิชาการ โดยให้ เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

จรุณี เก้าเอี้ยน (2557, 214) ให้ความหมายการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ว่าเป็น การกระจายอำนาจจากส่วนกลางเพื่อให้สถานศึกษา หรือเขตพื้นที่การศึกษาได้มีอำนาจในการบริหาร

จัดการงบประมาณในการบริหารงานตามภารกิจของสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณและการบริหารงานทั่วไป

จามจรี จำเมือง และคณะ (2558, 8) กล่าวว่า การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Management หรือ site-based management) หมายถึง การบริหารจัดการที่หน่วยปฏิบัติ โดยมีโรงเรียนเป็นฐาน หรือเป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษา ซึ่งจะต้องมีการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษา จากส่วนกลางไปยังโรงเรียน ให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีความอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป ภายใต้คณะกรรมการโรงเรียน (school board หรือ school committee หรือ school council) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนนักเรียน และผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปโดยมีส่วนร่วมและตรงตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด

กล่าวโดยสรุป การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง การกระจายอำนาจ การจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ มีอิสระและความคล่องตัวในการตัดสินใจในการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชน ตัวแทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกันบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการและแนวคิดของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

สมพิศ ให้งาม (2550, 29) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา มีหลักการสำคัญ 2 ประการ คือ

1. โรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญสำหรับการตัดสินใจ การตัดสินใจสั่งการที่ดีควรอยู่ที่หน่วยปฏิบัติ ดังนั้น จึงควรเพิ่มอำนาจในการบริหารและจัดการงบประมาณให้กับโรงเรียนมากขึ้น และลดการควบคุมจากส่วนกลางลง

2. การมีส่วนร่วมและการมีความรู้สึกเป็นเจ้าของเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการปฏิรูปการบริหารและจัดการศึกษา ความสำเร็จของการปฏิรูปไม่ใช่เกิดจากการควบคุมจากภายนอก หากแต่เกิดจากการที่สมาชิกในโรงเรียนและชุมชนให้ความร่วมมือกันในการตัดสินใจ

จันทรานี สงวนนาม (2553, 181-182) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะยึดหลักการ ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ (decentralization) เป็นรูปแบบของการมอบอำนาจหรือกระจายอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร และการจัดการศึกษาไปให้สถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติ

2. หลักการบริหารตนเอง (self-management) สถานศึกษามีความเป็นอิสระคล่องตัวมีอำนาจตัดสินใจด้วยตัวเองมากขึ้น ภายใต้การบริหารในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา (school boards)

3. หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (participative management) ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (stakeholders) ในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ และร่วมคิดร่วมทำ โดยเชื่อว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้คุณภาพของผลผลิตเพิ่มขึ้น และผู้ปฏิบัติมีความพึงพอใจ

4. หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน (supporting leader) โดยผู้บริหารเป็นผู้ที่คอยให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ปฏิบัติงาน

5. หลักการพัฒนาทั้งระบบ (whole-school approach) เป็นการยึดรูปแบบของการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการบริหาร การจัดการสอนของครู และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางแห่งการเปลี่ยนแปลง

6. หลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) เพื่อความโปร่งใส และให้การบริหารจัดการเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการจัดการที่เป็นไปตามความต้องการของโรงเรียน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาในการใช้อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบในการตัดสินใจ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ดำเนินการ แก้ปัญหาและจัดกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน

ดวงใจ ช่างตระกูล (2553, 208) สรุปได้ว่า หลักการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1. การกระจายอำนาจการบริหารจัดการสู่โรงเรียนหรือสถานศึกษาโดยตรง
2. การบริหารโดยหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) ซึ่งเป็นการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชนและชุมชน

3. การบริหารตนเอง (self-managing)

4. การบริหารจัดการที่ตอบสนองตรงกับความต้องการ หรือสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนมากที่สุด

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2556, 183) สรุปได้ว่า หลักการสำคัญในการบริหารแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยทั่วไป ได้แก่

1. หลักการกระจายอำนาจ (decentralization)

2. หลักการมีส่วนร่วม (participation or collaboration or involvement)

3. หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน (return power to people)

4. หลักการบริหารตนเอง (self-managing)

5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (check and balance)

สัมมา รณิธย์ (2556, 149-150) สรุปได้ว่า หลักการสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. หลักการกระจายอำนาจ
2. หลักการมีส่วนร่วม
3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน
4. หลักการบริหารตนเอง
5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

จรูญี เก้าเอี้ยน (2557, 214) กล่าวไว้ว่า หลักการสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ การกระจายอำนาจการบริหารให้สถานศึกษาอย่างแท้จริง บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา เป็นการบริหารด้วยตนเองของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นการให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดการศึกษา เป็นการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน และได้สรุปหลักการสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ 5 ประการ คือ

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางให้ลงไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าสถานศึกษาเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลเหล่านี้ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) ในอดีตการจัดการศึกษาจะทำกันหลากหลาย โดยครอบครัวและชุมชน บางแห่งก็ให้วัดหรือองค์กรในชุมชนเป็นผู้ดำเนินการ ต่อมา มีการรวมการจัดการศึกษาไปให้กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบเพื่อให้เกิดเอกภาพ และมีมาตรฐานทางการศึกษา ซึ่งเมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้น และเทคโนโลยีได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้า และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้อย่างแท้จริง จึงต้องคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาอีกครั้ง โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัว องค์กรชุมชน สถานประกอบการ มีสิทธิ์ในการจัดการศึกษาได้

4. หลักการบริหารตนเอง (Self-Managing) ในระบบการศึกษาทั่วไปมักจะกำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายของส่วนกลาง โรงเรียนไม่ได้มีอำนาจอย่างแท้จริง สำหรับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้นไม่ได้ปฏิเสธเรื่องการทำงานให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายของส่วนร่วม แต่มีความเชื่อว่า วิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธี การที่ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงการกำหนดนโยบายและเป้าหมายแล้วให้สถานศึกษาได้มีระบบการบริหารด้วยตนเอง มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งอาจดำเนินการได้หลายแนวทางด้วยวิธีที่แตกต่างกัน ซึ่งจะต้องอยู่กับศักยภาพ ความพร้อม และสถานการณ์ของแต่ละสถานศึกษา ผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมที่ทุกอย่างถูกกำหนดมาจากส่วนกลางไม่ว่าจะโดยทางตรงหรืออ้อม

5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้บริหารและจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานเป็นไปตามข้อกำหนดหรือนโยบายของประเทศไทย โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่ในการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน

จามจุรี จาเมือง และคณะ (2558, 9) กล่าวว่า หลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ (decentralization) กระจายการทำงานให้เกิดความคล่องตัว
 2. หลักการมีส่วนร่วม (participation or collaboration) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษา
 3. หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน (return power to people) ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 4. หลักการบริหารตนเอง (self-managing) มีเป้าหมายให้โรงเรียนจัดระบบบริหารตนเอง มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานของแต่ละโรงเรียน โดยเชื่อว่าผลที่เกิดน่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม ซึ่งถูกกำหนดจากส่วนกลาง
 5. หลักการตรวจสอบและการถ่วงดุล (check and balance) โดยมีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบควบคุมการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง
- จากการศึกษาแนวคิดและผลงานวิจัยของนักวิชาการ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์เป็นหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อใช้เป็นกรอบในการวิจัยในครั้งนี้ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จากแนวคิดและผลงานวิจัยของนักวิชาการ

หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	นักวิชาการ						ความถี่
	สมพิศ ไห่งาม (2550)	จันทร์ภาณี สงวนนาม (2553)	ดวงใจ ชัยตระกูล (2553)	รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2556)	ตีตมมา รัตนชัย (2556)	จตุรณี เก้าเอียน (2557)	
1. โรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญสำหรับการตัดสินใจ	✓						1
2. การมีส่วนร่วมและการมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ	✓						1
3. หลักการกระจายอำนาจ		✓	✓	✓	✓	✓	5
4. หลักการบริหารตนเอง		✓	✓	✓	✓	✓	5
5. หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม		✓	✓	✓	✓	✓	5
6. หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน		✓					1
7. หลักการพัฒนาทั้งระบบ		✓					1
8. หลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้		✓					1
9. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล				✓	✓	✓	3
10. การบริหารจัดการที่ตอบสนองตรงกับความต้องการ			✓				1
11. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน				✓	✓	✓	3

จากตารางที่ 1 การสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำนวน 11 หลักการ แต่สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์พิจารณาจากความถี่ของหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการที่มีความถี่ในระดับสูง (ในที่นี้คือ ความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป) ได้หลักการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่จะเป็นกรอบแนวคิด

เพื่อการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 5 หลักการ คือ หลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมการคืนอำนาจ การจัดการศึกษาให้ประชาชน การบริหารตนเอง การตรวจสอบและการถ่วงดุล จากหลักการดังกล่าวทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่า การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะเป็นการบริหารที่ทำให้เกิดคุณภาพผู้เรียน ผู้วิจัยได้สรุปหลักการที่นำมาใช้ศึกษาถึงในความสัมพันธ์การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ดังต่อไปนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจจากการบริหารระดับบนลงมาสู่ระดับล่างให้มีอิสระและตัดสินใจในการดำเนินการ ซึ่งการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา หมายถึง การที่อำนาจการตัดสินใจในการดำเนินงานต่าง ๆ การกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังหน่วยงานรองลงไปมี 2 ลักษณะ คือ แบบมอบอำนาจ หมายถึง การมอบอำนาจการตัดสินใจบางส่วนให้แก่หน่วยงานที่รองลงไปตัดสินใจและการกระจายอำนาจแบบเบ็ดเสร็จ คือ หน่วยงานย่อยมี ความเบ็ดเสร็จในการตัดสินใจในการบริหารและความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานกิจกรรมของตนเอง มีอิสระในเชิงบริหารและการจัดการส่วนกลาง ควบคุมเชิงกฎหมายหรือเชิงนโยบายเท่านั้น ทางการศึกษาการกระจายอำนาจมีลักษณะของการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการบริหารและการจัดการจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาเพื่อให้สามารถตัดสินใจในระดับของหน่วยปฏิบัติ ได้แก่ เขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศชาติโดยรวม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, 7-10)

ธีระ รุญเจริญ (2550, 81) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ คือ การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน สำหรับประเทศไทยจะมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง และเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษา

สุรพันธ์ จันทแดนสุวรรณ (2550, 49) กล่าวว่า อำนาจหน้าที่ หมายถึง อำนาจอย่างถูกต้องที่ได้รับหน้าที่งานหรือองค์การ ซึ่งอำนาจหน้าที่นี้จะมีความสัมพันธ์กับตำแหน่งที่ได้รับอำนาจหน้าที่ส่วนมากมักจะเกี่ยวข้องกับการบังคับบัญชา การตัดสินใจ การจัดการต่างๆ ขององค์การ ส่วนการกระจายอำนาจขององค์การก็คือการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบสำหรับงานนั้นๆ พร้อมทั้งมอบหมายหน้าที่และการตัดสินใจในการบริหาร

วิเชียร วิทยอุดม (2551, 125) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ (decentralization) หมายถึง การไม่จำกัดปริมาณงานและไม่จำกัดปริมาณอำนาจนั้น อำนาจในการตัดสินใจได้รับการกระจายไปตามขั้นตอนสายการบังคับบัญชาให้ความเป็นอิสระในการตัดสินใจแก่ผู้ได้บังคับบัญชาในระดับต่างๆ ลงมา ผู้บังคับบัญชาจะฟังความคิดเห็นและให้ผู้ได้บังคับบัญชาในทุกระดับชั้นได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจไปตามโครงสร้างขององค์การ

สุธรรม รัตนโชติ (2552, 389) สรุปได้ว่า การบริหารแบบการกระจายอำนาจ(decentralization) ผู้บริหารต้องมอบอำนาจหน้าที่ในการทำงานให้บุคคล หรือผู้ได้บังคับบัญชาให้ทำงานได้ โดยที่อำนาจหน้าที่รวมถึงสิทธิส่วนบุคคลที่จะตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า หรือผู้อื่น

หลุย จำปาเทศ (2552, 119) สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ คือการแจกแจงงานออกไปให้ทำแต่ยังไม่มอบอำนาจในการควบคุมงาน ต่อเมื่องานนี้มีความรับผิดชอบสูง การให้อำนาจในการควบคุมก็จะเกิดขึ้น (ช่วงแรก ๆ ผู้กระจายงานต้องควบคุมเอง) คนไปช่วยงานควรให้อำนาจภายหลังเมื่อมั่นใจแล้วว่าเขาทำงานกับคนได้ มีมนุษยสัมพันธ์ดีพอ มิฉะนั้นเขาจะทำลายขวัญ กำลังใจของคนที่เขาควบคุมหมด การให้ควบคุมเงินก็ควรให้เขาควบคุมก็ต่อเมื่อมีความเชื่อมั่นว่าเป็นคนซื่อสัตย์เชื่อถือได้เรื่องการเงิน และจำนวนของการให้อำนาจในการควบคุมก็ยอมแล้วแต่ตำแหน่งหน้าที่ทุกข้อที่กล่าวมา ขณะที่กระจายงาน ต้องมีการกำหนดเวลาไว้ข้างท้ายคำสั่งเสมอ เพราะการกำหนดเวลาที่ท้ายคำสั่งเป็นเสมือนการควบคุมงานไปด้วย

ดวงใจ ช่วยตระกูล (2553, 21) กล่าวว่า การกระจายอำนาจในการจัดองค์การ(decentralization) เป็นลักษณะของการกระจายอำนาจในการวินิจฉัยสั่งการไปให้หน่วยงานรับผิดชอบ ซึ่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสม พฤติการณ์ ความรู้ ความสามารถของแต่ละหน่วยงานการกระจายอำนาจเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กับการมอบอำนาจหน้าที่เป็นอย่างมาก ดังนั้น การกระจายอำนาจไปยังหน่วยใดจะต้องคำนึงถึงการมอบหมายอำนาจหน้าที่ ซึ่งเป็นเทคนิคการบริหารที่สำคัญยิ่ง

เมตต์ เมตต์การณ์จิต (2553, 211) กล่าวว่า การกระจายอำนาจเป็นการมอบอำนาจหน้าที่ไปยังหน่วยงานระดับล่างหรือระดับปฏิบัติให้ดำเนินการเพื่อให้การบริหารงานเกิดความคล่องตัวและนำไปสู่เป้าหมายกเว้นอำนาจบางอย่างที่ไม่สามารถจะมอบให้ได้และจำเป็นต้องสงวนไว้ที่ส่วนกลาง

สมาน อัสวภูมิ (2553, 95-96) กล่าวว่า การกระจายอำนาจหมายถึง สภาวะของอำนาจการตัดสินใจในการบริหารว่าจะมีแนวโน้มไปในทิศทางที่เป็นการรวมอำนาจหรือไม่รวมอำนาจ ถ้าอำนาจการตัดสินใจส่วนใหญ่อยู่ที่หน่วยบริหารกลางก็จะเป็นการกระจายอำนาจแบบรวมอำนาจ ในทางตรงกันข้ามถ้าอำนาจการตัดสินใจส่วนใหญ่กระจายไปให้หน่วยบริหารหรือผู้ปฏิบัติในระดับรองลงไปให้เป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจก็เป็นการบริหารแบบการกระจายอำนาจ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ปัญหาหลักของการกระจายอำนาจหรือรวมอำนาจ จึงไม่ได้อยู่ที่การเลือกระหว่าง “การรวมอำนาจหรือกระจายอำนาจ แต่อยู่ที่ว่าจะกระจายอำนาจมากหรือน้อย และจะกระจายอำนาจแบบไหนดี” สำหรับการเลือกระหว่างการกระจายมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความพร้อมและแนวนโยบายของผู้มีอำนาจการบริหาร ส่วนรูปแบบการกระจายอำนาจนั้น ผู้เขียนเสนอไว้ให้สองทางเลือก คือ “การกระจายอำนาจแบบมอบอำนาจ และการกระจายอำนาจแบบเบ็ดเสร็จ”

ณัฐยา สตินระการผล (2554, 124) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ ช่วยเพิ่มขวัญและกำลังใจของคนในองค์กรด้วยการมอบอำนาจตัดสินใจให้กับแต่ละฝ่าย ซึ่งทำให้คนในแต่ละฝ่ายรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร รวมทั้งต้องแสดงความรับผิดชอบและมีส่วนช่วยในการทำให้เกิดผลลัพธ์สุดท้ายที่องค์กรต้องการ

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2554, 154-155) สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจเป็นการมอบหมายงาน หรือเป็นการกระจายงานออกจากส่วนกลาง แนวคิดการกระจายอำนาจตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อในความสามารถของมนุษย์ บทบาทและหน้าที่ของส่วนกลางจะกำกับดูแลนโยบาย หรือแผนยุทธศาสตร์ที่สำคัญกระทบต่อความมั่นคงขององค์กร และความก้าวหน้าของงาน โดยรวมเท่านั้น จะไม่ก้าวก้าวยในการปฏิบัติ กระบวนการปฏิบัติงานจะถูกกำหนดให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรของฝ่ายงาน ของส่วนงานเป็นลำดับ และในงานดังกล่าวจะถูกกำหนดอำนาจและจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นให้อย่างเพียงพอแก่การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

ราชบัณฑิตยสถาน (2555, 142) กล่าวว่า การกระจายอำนาจโดยทั่วไป หมายถึง รูปแบบของการบริหารที่กระจายอำนาจหน้าที่ การตัดสินใจ และความรับผิดชอบจากศูนย์อำนาจหรือส่วนกลางไปยังผู้ได้บังคับบัญชาหรือท้องถิ่น เพื่อให้มีอิสระ มีความคล่องตัว และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทางการศึกษา หมายถึง การมอบอำนาจและความรับผิดชอบไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา หรือไปยังระดับปฏิบัติ

วีระยุทธ ชาศตะกาญจน์ (2555, 53) กล่าวว่า การกระจายอำนาจทางการศึกษา หมายถึง การกระจายอำนาจและการตัดสินใจในการบริหารการศึกษาของหน่วยงานส่วนกลางทั้งอำนาจในการบริหารวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารงานทั่วไป ไปให้หน่วยงานทางการศึกษาในระดับท้องถิ่น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาได้มีอำนาจและตัดสินใจ เพื่อการบริหารการศึกษาได้อย่างคล่องตัว

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2555, 5) สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจทางการศึกษา หมายถึง การมอบอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารจัดการศึกษาให้แก่สถานศึกษาโดยตรง (แทนการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่ในแต่ละท้องถิ่น) โดยเชื่อว่าการปฏิรูปการศึกษาใด ๆ จะไม่เกิดผลสำเร็จชัดเจน หากไม่จัดการที่โรงเรียนและในห้องเรียน โรงเรียนที่มีอิสระในการบริหารจัดการ เพื่อบุตรหลานของตนเอง ย่อมจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพมากกว่าโรงเรียนที่รัฐควบคุมการกระจายอำนาจยังหมายถึง รวมถึง การถ่ายโอนอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบจากส่วนกลางไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบมีอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสามารถบริหารจัดการการศึกษาตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างคล่องตัวและรวดเร็ว

หวน พิณรุฬพันธ์ (2556, 102) สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจ การตัดสินใจจากรัฐ หรือเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ การบริหารสถานศึกษาแบบ SBM จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษามากขึ้น มีความรับผิดชอบในการตัดสินใจเรื่องงบประมาณ บุคลากรและหลักสูตร

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2556, 208) กล่าวว่า การกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจจากส่วนกลางหรือศูนย์รวมอำนาจ ไปสู่ส่วนต่าง ๆ ขององค์กร โดยให้ทุกส่วนขององค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการบริหารและกระบวนการทางกฎหมายที่จะมอบอำนาจขึ้นต้นและความรับผิดชอบให้แก่ท้องถิ่นในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 โครงสร้างงานสถานศึกษาตั้งแต่ การบริหารงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป เพื่อให้สถานศึกษาและชุมชนมีอิสระในการบริหารจัดการศึกษา

สัมมา ธรนิธย์ (2556, 126-127) สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจการศึกษาเป็นการถ่ายโอน (transfer) อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบจากส่วนกลาง หรือจากศูนย์รวมอำนาจไปสู่ส่วนต่าง ๆ ขององค์กร การกระจายอำนาจทางการศึกษากระทำได้หลายวิธี ดังนี้

1. การแบ่งอำนาจ (deconcentration) ซึ่งเป็นการจัดสรรหรือถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปสู่หน่วยงานระดับล่างเพื่อความสะดวกในการดำเนินงาน
2. การมอบอำนาจ (delegation) เป็นการที่ผู้บริหารที่มีอำนาจสูงสุดในหน่วยงานจัดสรรหรือถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ เพื่อให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างรวดเร็ว
3. การโอนอำนาจ (devolution) การโอนอำนาจหรือการให้อำนาจ เป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังระดับล่าง โดยมีกฎหมาย กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับการโอนอำนาจอย่างชัดเจน
4. การให้ออกชนดำเนินการ (privatization) เป็นการยกหรือมอบอำนาจให้ออกชนที่เป็นบุคคลหรือคณะบุคคลดำเนินการแทนรัฐ

อนิวัช แก้วจันทร์ (2556, 115) สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ (decentralization) เป็นการมอบหมายอำนาจหน้าที่อย่างมีนัยสำคัญไว้ให้บุคคลที่อยู่ในระดับที่เท่าเทียมกันหรือต่ำกว่าหากผู้บริหารระดับสูงได้มอบหมายอำนาจในการตัดสินใจกับบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งเดียวกันหรือตำแหน่งที่ต่ำกว่า อาจเรียกได้ว่าเป็นการกระจายอำนาจ การกระจายอำนาจไม่จำเป็นต้องอยู่ในระดับผู้บริหารระดับสูงเพียงระดับเดียวเท่านั้น อาจมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้กับผู้ได้บังคับบัญชาในตำแหน่งต่ำกว่าก็ได้

กล่าวโดยสรุป หลักการกระจายอำนาจเป็นการมอบอำนาจในการตัดสินใจและความรับผิดชอบ หรือการสั่งการต่างๆ โดยให้อำนาจเต็มในการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังเขตพื้นที่ และสถานศึกษาในดำเนินงานวิชาการ งบประมาณ งานบุคลากร และการบริหารทั่วไป

2. หลักการมีส่วนร่วม

ได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร คณะผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครอง คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน ฯลฯ อีกทั้งมีสมาคมผู้ปกครองและครู ตลอดจนองค์กรต่างๆ ได้มีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการบริหารการตัดสินใจและการจัดการศึกษา ทำให้เกิดความตระหนักมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ เต็มใจและยินดีร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

อรพินธ์ สพอโชคชัย (2550, 3) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่าเป็นกระบวนการที่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแนวทาง ร่วมแก้ปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาก็คือ กระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่างภาครัฐและภาคอื่นๆ นอกจากภาครัฐ เช่น ธุรกิจเอกชน ประชาชน ชุมชน และองค์กรต่างๆ เพื่อให้ได้โอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจ เพราะการพัฒนาที่ทรงพลังและความยั่งยืนในสังคมประชาธิปไตย เกิดจากการพัฒนาผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินการ และร่วมรับประโยชน์จากการพัฒนา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
2. การมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ
4. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตาม ตรวจสอบ
5. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ และเป็นเจ้าของนโยบายสาธารณะ

ชร สุนทรายุทธ (2551, 540) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็ทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ตลอดจนการประเมินผล โดยทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์การ

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2551, 188) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเอาใจใส่ ร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมกระทำงานขององค์การ พนักงานนั้น ถ้าเป็นกรณีหน่วยงานราชการก็เป็ข้าราชการ

ถ้าเป็นรัฐวิสาหกิจหรือเอกชนก็เป็นเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานของหน่วยงานนั้น ๆ ตั้งแต่ระดับนักการภารโรงไปจนถึงหัวหน้า ผู้บริหารชั้นต้น ชั้นกลาง และชั้นสูง ขอย้ำว่าการร่วมคือ การทำ ผู้ร่วม คือ ผู้ทำ นี่เป็นกิจกรรมและคนสำคัญ

สุนทร โคตรบรรเทา (2551, 144) กล่าวว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีแนวคิดตรงข้ามกับรูปแบบระบบราชการ อุดมคติ ลักษณะสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ ความเกื้อหนุน (supportiveness) ภาวะผู้นำแบบธรรมาภิบาลเปลี่ยนแปลง ความยืดหยุ่น และความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้ปฏิบัติงาน

วินัย ดิศสงค์ และคณะ (2552, 12 – 13) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้เข้ามามีบทบาทร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพัน ผูกมัด และตกลงใจร่วมกันในการบริหารและพัฒนาโรงเรียน จากสภาพปัญหาความล่าช้าในการพัฒนา ความขัดแย้ง การขาดกำลังใจ และการขาดทิศทางของคณะทำงาน ผู้เขียนจึงได้พัฒนารูปแบบการบริหารที่ผสมผสานแนวคิดขึ้น จากการปฏิบัติจริง และศึกษารูปแบบการบริหารของนักบริหารและนักการศึกษา ที่เสนอแนวทางการบริหารจัดการให้ครู นักเรียน ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาโรงเรียนอย่างมีเป้าหมาย

กระทรวงมหาดไทย (2553, 15) ให้ความหมายของการบริหารแบบที่มีส่วนร่วมไว้ว่า การที่บุคคลในองค์กรหรือต่างองค์กรร่วมกันเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมนั้นจะอยู่ในขั้นตอนใด ๆ ก็ตาม ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ข้อจำกัดขององค์กรในแต่ละกระบวนการของการดำเนินการบริหารเป็นเกณฑ์การมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารงาน หรือการจัดงานสามารถที่จะแยกได้กว้างๆ คือ

1. ภายในองค์กรจะประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชา (ผู้บริหารระดับสูง) ผู้บริหารระดับกลาง (กลุ่มงานต่างๆ) และผู้ปฏิบัติ (คนงาน ผู้ทำงานระดับล่าง) สายสัมพันธ์บุคคลในองค์กรจะเป็นไปตามลักษณะบังคับบัญชาตามลำดับ โดยทั่วไปขององค์กรแล้ว มีข้อกำหนดไว้เป็นแนวทางอย่างชัดเจน ซึ่งทุกระดับต้องการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการเสมอ มีส่วนร่วมเพื่อการจัดการในองค์กร เป็นทิศทางเพื่อการปรับปรุง การพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องของ การดำเนินการในแต่ละองค์ประกอบ ความจำเป็นของการมีส่วนร่วมอาจไม่ทั้งหมดของบุคคลทุกระดับ อาจเฉพาะเพียงแต่ระดับเดียวกันเท่านั้น หรือเหนือขึ้นไปในระดับหนึ่งก็เป็นไปได้ ลักษณะการมีส่วนร่วมของการจัดการหรือบริหารภายในองค์กรมีรูปแบบต่างๆ ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม รูปแบบเบื้องต้นก็คือ การเสนอ เช่น ข้อคิดเห็น เป็นเอกสารผ่านกระบวนการสอบถามหรือโดยส่งเอกสาร

2. ต่างองค์กรจะประกอบด้วยในหลายลักษณะขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่กระทำขึ้นในระดับผู้บริหารระดับสูง การมีส่วนร่วมจะเป็นในรูปของการให้ความเห็น ข้อคิด การแลกเปลี่ยนหรือ

สนับสนุนเพื่อจัดการ หรือระดับผู้ปฏิบัติก็เป็นทิศทางการจัดการร่วมกันในกิจกรรมอย่างเดียวกัน ทั้งนี้โดยผลประโยชน์ขององค์กรทั้งสองต้องไม่ขัดแย้งกันหรือมีการสูญเสียผลประโยชน์ต่อกันในรูปแบบใดๆ

จรัส อติวิทยากรณ์ (2553, 262) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้การจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ เพื่อการพัฒนาที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงขึ้น

ดวงใจ ช่วยตระกูล (2553, 60) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม(participation) เป็นการกำหนดให้บุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมกำกับดูแล เป็นต้น

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, 16) สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล การเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับประโยชน์ในด้านการนำเอาความรู้ ความสามารถ (talent) และทักษะ (skill) ของคนในองค์กรหรือท้องถิ่นแล้วแต่กรณีมาใช้เป็นประโยชน์ต่อสังคม นอกจากนี้การเข้ามามีส่วนร่วมยังจะช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรี อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ

ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล (2554, 15) สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม (participation) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งเห็นการได้สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

พร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2554, 45) สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม (participation) ทางการศึกษา เป็นการแสดงให้เห็นถึงกระแสการปรับเปลี่ยนมุมมองว่า การศึกษาเป็นเรื่องของทุกคน เพราะการจะทำให้เยาวชนทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้ (quality education for all) ทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษา ผลที่เกิดขึ้นได้พิสูจน์แล้วว่า การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทาง การศึกษาเพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งหัวใจ คือ คุณภาพของผู้เรียนได้ เพราะการมีส่วนร่วมมีหลายระดับ โดยระดับที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือ ต้องเป็นระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่แสดงความรับผิดชอบร่วมกัน

อนิวัช แก้วจางค์ (2554, 180) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการทำงาน (participation) หากบุคคลได้รับการมอบหมายให้เข้าไปมีส่วนร่วมหรือเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน ผู้บริหารควรสร้าง ความมั่นใจและกระตุ้นให้บุคคลนั้นแสดงออก ซึ่งความสามารถอย่างเต็มที่ เพื่อการมีส่วนร่วมและผลสำเร็จในงาน ผลต่อเนื้อที่จะได้รับ คือ การยอมรับบุคคลผู้นั้นไปด้วยในตัว

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2555, 195) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและท้องถิ่นได้เข้าไปเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยร่วมแสดงความคิดเห็นและกระทำในสิ่งที่เห็นพ้องต้องกัน ตลอดจนร่วมพิจารณากำหนดปัญหา ความต้องการของประชาชน และชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหาแนวทางพัฒนาโรงเรียน

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2555, 53) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน และประชาชนทั่วไป โดยจะแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในการวางแผน การบริหารจัดการ และ การประเมินผลการจัดการศึกษา

สัมมารธนิชย์ (2556, 340) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นเทคนิคการพัฒนาทีมงานที่เปิดโอกาสให้สมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ตัดสินใจ ดำเนินงาน และรับผิดชอบในผลงานของกลุ่ม ซึ่งจะสร้างความพอใจ ความผูกพัน และทุ่มเทให้กับทีมงานด้วย ความสมัครใจและเต็มใจ โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะมีส่วนประกอบสำคัญ 4 ประการคือ

1. ความเชื่อใจ และเข้าใจกันของสมาชิก
2. การติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล และความคิดเห็นระหว่างกัน
3. การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ตัดสินใจ และรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม
4. การทำงานและแก้ปัญหาร่วมกันเป็นทีม

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2557, 163) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการบริหารงานหรือการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กรได้เข้าไปเกี่ยวข้อง ร่วมรับรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจในกระบวนการดำเนินการ และร่วมตรวจสอบการดำเนินงานตามสิ่งที่ตนเองได้ร่วมตัดสินใจ เพื่อให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ

พงษ์เทพ สันติกุล (2558, 70) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการนำศักยภาพหรือความสามารถของสมาชิกในองค์กรและนอกองค์กร (บุคคล, องค์กร) เข้าร่วมในกระบวนการบริหารและตัดสินใจ (การวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ และควบคุมการปฏิบัติ) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นวิธีการสร้างความเป็นเจ้าของ สร้างความร่วมมือ และลดการต่อต้านจากสมาชิกใน/นอกองค์กร

กล่าวโดยสรุป การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การเข้ามามีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครู บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองชุมชนในลักษณะการทำงานเป็นทีม มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงาน

บุคคล และบริหารทั่วไป ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การกำกับติดตาม และการประเมินผล โดยอยู่บนพื้นฐานของการเท่าเทียมกัน

3. ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน

รุ่งรัชชดาพร เวหะชาติ (2555, 195) กล่าวว่า การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน คือ ในอดีตการจัดการศึกษาจะทำกันหลากหลายโดยครอบครัวและชุมชน บางแห่งก็ให้วัดหรือองค์กรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ต่อมามีการรวมการจัดการศึกษาไปให้กระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้เกิดเอกภาพ และมาตรฐานทางการศึกษา เมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้นความเจริญก้าวหน้าด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัดเกิดความล่าช้า และไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเองอีกครั้ง

สัมมา รัตนชัย (2556, 165-166) กล่าวว่า หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน คือ ในอดีตการจัดการศึกษาจะทำหลากหลายทั้งวัดและองค์กรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ต่อมา มีการรวมการจัดการศึกษาไปให้กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดเอกภาพและมาตรฐานทางการศึกษา แต่เมื่อประชากรเพิ่มขึ้น ความเจริญต่าง ๆ ก้าวไปอย่างรวดเร็ว การจัด การศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้าและไม่สนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเองอีกครั้ง

กล่าวโดยสรุป หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน คือ การจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ความสำคัญแก่คณะกรรมการสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาให้ ความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับ

4. หลักการบริหารตนเอง

การบริหารตนเอง เป็นศิลปะการดำเนินการ โดยการประยุกต์ใช้หลักการบริหารมาใช้ในการวางแผน ควบคุมแผนการบริหารตนเองเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้มีผู้ให้ความหมายของการบริหารตนเองไว้ดังนี้

จรัส อติวิทยาภรณ์ (2553, 477) กล่าวว่า หลักการบริหารจัดการตนเอง เนื่องจากในระบบการศึกษาโดยทั่วไปนั้น มักจะกำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายของส่วนกลางเป็นหลักในทุกเรื่อง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริงในการบริหารจัดการด้วยตนเอง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้นมีความเชื่อว่าการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธี และถ้าส่วนกลางทำหน้าที่เพียงแต่กำหนดนโยบาย และเป้าหมาย แล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารด้วยตนเอง โดยให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินงานได้ สามารถดำเนินการได้ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันได้ แล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียนผลที่น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมที่ทุกอย่างถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ราชบัณฑิตยสถาน (2555, 492) กล่าวว่า การบริหารตนเองในทางการบริหาร หมายถึง การจัดการศึกษาที่มุ่งให้สถานศึกษาเป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพโดยให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานด้วยวิธีที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความพร้อมและสถานการณ์ของสถานศึกษา

สัมมา รุณิธย์ (2556, 84) สรุปได้ว่า การบริหารตนเอง (self-organizing) หมายถึงการที่องค์กรสามารถตอบสนองต่อปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้โดยอัตโนมัติ และสามารถสร้างสรรค์งานได้ การบริหารตนเองจะต้องมีการวางแผนที่ดี ซึ่งเป็นเสมือนระบบการควบคุมทิศทางการทำงานทั้งหมด มีการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ รวมทั้งมีการเรียนรู้ขององค์กรในระดับสูง

สุทิน เวทวงษ์ (2556, 35) กล่าวว่า การบริหารตนเอง คือ การบริหารจัดการภายในสถานศึกษาได้อย่างอิสระในการตัดสินใจ มีอำนาจในการดำเนินงาน มีความรับผิดชอบดำเนินงานได้หลากหลายตามสภาพของสถานศึกษาตนเอง สร้างกำลังคนและระดมทรัพยากรทางการศึกษามาพัฒนาและแก้ปัญหาของสถานศึกษาตนเองได้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2556, 183) กล่าวว่า หลักการบริหารตนเอง (selfmanaging) ในระบบการศึกษาทั่วไป มักจะกำหนดโรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายของส่วนกลาง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริง สำหรับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ไม่ได้ปฏิเสธเรื่องการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย และนโยบายของส่วนรวม แต่มีความเชื่อว่าวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธีการที่ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมายแล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารด้วยตนเอง โดยให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานซึ่งอาจดำเนินการได้หลากหลายด้วยวิธีการที่แตกต่างกันแล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียน ผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมที่ทุกอย่างกำหนดมาจากส่วนกลาง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

กล่าวโดยสรุป หลักการบริหารตนเองของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ การบริหารจัดการภายในสถานศึกษาได้อย่างอิสระในการตัดสินใจ มีอำนาจในการดำเนินงาน มีความรับผิดชอบและมีความการดำเนินงานได้หลากหลายตามสภาพของสถานศึกษาตนเอง เพื่อสร้างกำลังคนและระดมทรัพยากรทางการศึกษามาพัฒนา และแก้ปัญหาของสถานศึกษาตนเองได้

5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

การตรวจสอบถ่วงดุลเป็นการตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพและมีมาตรฐานเป็นไปตามกำหนด จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้มีผู้ให้ความหมายของการตรวจสอบถ่วงดุลไว้ดังนี้

วรการ เวชวงษ์ (2550, 5) กล่าวว่า หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หมายถึง ความเห็นด้วยกับการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยให้ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐานและมี

องค์การอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ทั้งในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารทั่วไป

บุญตา ชาญขำนิ (2552, 33) กล่าวว่า การตรวจสอบและถ่วงดุล หมายถึง การมีความพร้อมที่จะให้องค์กรภายนอก มาทำการตรวจสอบการบริหารงานของสถานศึกษาได้ตลอดเวลา มีความโปร่งใสในการบริหารงาน สามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ในทุกเรื่อง ดำเนินงานอย่างเป็นอิสระโดยอยู่บนพื้นฐานของนโยบายหลักของชาติ มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

จรัส อติวิทยากรณ์ (2553, 477) กล่าวว่า หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (check and balance) ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์การอิสระทำหน้าที่ ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนดและเป็นไปตามนโยบายของชาติ

ดวงใจ ช่วยตระกูล (2553, 60) กล่าวว่า ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (accountability) มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและภารกิจของผู้รับผิดชอบ หลักความรับผิดชอบนี้ถือว่าใครได้รับมอบหมายหน้าที่ใดต้องรับผิดชอบทำงานนั้นให้เกิดผลดีที่สุดและต้องสามารถตรวจสอบความสำเร็จได้ เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้น

ปิยะชัย จันทร์วงศ์ไพศาล (2554, 45) สรุปได้ว่า หลักการตรวจสอบ (accountability) เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารที่จะต้องตอบคำถามที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ขององค์กร องค์กรควรมีความรับผิดชอบขึ้นอยู่กับขอบเขตอำนาจหน้าที่ในกรณีที่เกิดการกระทำผิดพลาดขึ้น จะต้องแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาด และดำเนินการป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ ควรมีความรับผิดชอบในผลกระทบที่เกิดจากการตัดสินใจขององค์กร โดยเฉพาะผลกระทบทางลบ องค์กรควรมีความโปร่งใสใน การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรม ข้อมูลจะต้องพร้อมเสมอและสามารถเข้าถึงได้โดยตรง

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2556, 183) กล่าวว่า หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (check and balance) ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์การอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนดและเป็นไปตามนโยบายของชาติ

สัมมา ธรนิษฐ์ (2556, 165-166) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง กระบวนการทำงาน กฎเกณฑ์กติกาต่าง ๆ ที่มีการดำเนินการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาของคนในองค์กร มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ และมีความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบได้ไม่ว่าเป็นจากองค์กรภายในหรือองค์กรภายนอก

สุทิน เวทวงษ์ (2556, 41) กล่าวว่า การตรวจสอบและถ่วงดุล หมายถึง การมีความพร้อมที่จะให้องค์กรภายนอกมาทำการตรวจสอบการบริหารงานของสถานศึกษาได้ตลอดเวลา มีความโปร่งใสใน

การบริหารงาน สามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ในทุกเรื่อง ดำเนินงานอย่างเป็นอิสระ โดยอยู่บนพื้นฐานของนโยบายหลักของชาติ มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

จากแนวคิดและหลักการการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทั้ง 4 หลักการจึงนำมาใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการบริหารโดยคณะกรรมการสถานศึกษา (School council หรือ School board) โดยเน้นการมีส่วนร่วมและการตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนให้มากที่สุด โดยการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา จากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป

จันทานี สวงนาม (2553, 180-181) กล่าวว่า รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะและความจำเป็นของแต่ละโรงเรียนว่าใครเป็นหลัก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (administration control SBM) ผู้บริหารเป็นประธานคณะกรรมการ ส่วนกรรมการอื่น ๆ ได้จากการเลือกตั้งหรือคัดเลือกจากกลุ่มผู้ปกครอง ครู และชุมชน คณะกรรมการมีบทบาทให้คำปรึกษาแต่อำนาจการตัดสินใจยังคงอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียน

2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (professional control SBM) เกิดจากแนวคิดที่ว่า ครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ย่อมรู้ปัญหาได้ดีกว่าและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดตัวแทนคณะครูจะมีสัดส่วนมากที่สุดในคณะกรรมการโรงเรียน ผู้บริหารยังเป็นประธานคณะกรรมการโรงเรียน บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

3. รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก (community control SBM) แนวคิดสำคัญคือการจัดการศึกษาควรตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด ตัวแทนของผู้ปกครองและชุมชนจึงมีสัดส่วนในคณะกรรมการโรงเรียนมากที่สุด ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนเป็นประธานคณะกรรมการ โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นกรรมการและเลขานุการ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (professional community control SBM) แนวคิดเรื่องนี้เชื่อว่าทั้งครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้เด็ก เนื่องจากคนทั้ง 2 กลุ่มต่างอยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด รับรู้ปัญหาและความต้องการได้ดีที่สุด สัดส่วนของครูและผู้ปกครอง (ชุมชน) ในคณะกรรมการโรงเรียนจะมีเท่า ๆ กัน แต่มากกว่าตัวแทนกลุ่มอื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธาน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

ดวงใจ ช่วยตระกูล (2553, 210-212) สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีดังนี้

1. รูปแบบการบริหาร โรงเรียนที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (community control SBM) เป็นแบบที่เพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนและผู้ปกครอง โดยมุ่งเน้นเพื่อให้ผู้รับบริการศึกษามีความพึงพอใจในการศึกษาที่จัดให้มากที่สุด คณะกรรมการโรงเรียนจึงมีสัดส่วนจำนวนตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนก็คือ การทำหน้าที่คณะกรรมการบริหารโรงเรียน

2. รูปแบบที่ผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (administrative control SBM) นั้น คณะกรรมการโรงเรียนที่ตั้งขึ้นจะมีบทบาทเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาของผู้บริหารโรงเรียน เป็นประธานคณะกรรมการ โดยตำแหน่ง คณะกรรมการจะประกอบด้วยตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนนักเรียน (ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย) คณะกรรมการมีบทบาทในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหาร แต่อำนาจการตัดสินใจในขั้นสุดท้ายจะยังคงอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียน

3. ส่วนรูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (professional control SBM) นั้น เชื่อว่าครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดและเป็นผู้ปฏิบัติการเรียนการสอนโดยตรง จึงย่อมรับรู้ปัญหาต่างๆ ได้ดีกว่า ตัวแทนคณะครูจึงมีสัดส่วนมากที่สุดในการคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธาน ผู้แทนครูจากสหภาพครู 1 คน ผู้แทนครูเลือกโดยกลุ่มผู้บริหารในโรงเรียน 2 คน ผู้แทนครูซึ่งกลุ่มครูเลือกตนเอง 2 คน ตัวแทนผู้ปกครอง 1-2 คน และสมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน บทบาทของคณะกรรมการนี้จะเป็นทั้งกรรมการที่ปรึกษาและกรรมการบริหารไปด้วยในตัว

4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (professional/community control SBM) ถือว่า ทั้งครูและผู้ปกครองต่างมีบทบาทและความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน สัดส่วนของผู้แทนครูและผู้แทนผู้ปกครอง/ชุมชน จะมีเท่า ๆ กันในคณะกรรมการโรงเรียน

ส่วนรูปแบบโรงเรียนในกำกับของรัฐ จะมีลักษณะเป็นโรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ และมีฐานะเป็นหรือเสมือนเป็นองค์กรนิติบุคคล โรงเรียนดำเนินการของตนเองได้แบบอิสระ (deregulation) จากกฎระเบียบที่ใช้อยู่กับกับโรงเรียนทั่วไป โรงเรียนสามารถออกกฎระเบียบของตนเองได้โดยเฉพาะ มีความเป็นอิสระในเรื่องการจัดการด้านวิชาการ การเงิน และบุคคลแต่โรงเรียนจะต้องรับผิดชอบต่อผล การดำเนินงานตามพันธะสัญญา (charter) หรือตามข้อตกลงที่ได้ทำไว้กับหน่วยงานที่มีอำนาจอนุมัติให้เป็นโรงเรียนในกำกับของรัฐ ไม่เป็นส่วนราชการหรือเป็นรัฐวิสาหกิจ แต่จะได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐ คณะกรรมการโรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายจัดทำแผนปฏิบัติการจัดสรรงบประมาณ ควบคุมและกำกับการบริหารงานการจ้างและเลิกจ้างผู้บริหารโรงเรียน

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารโรงเรียนตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการโรงเรียน ดูแลการจ้างและเลิกจ้างการบังคับบัญชา ครูและบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน

ส่วนรูปแบบที่เป็นการบริหาร โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้กำหนดขึ้นเพื่อให้ตอบสนองรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้เปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความพร้อมก็สามารถจัดการศึกษาเองได้ทุกระดับและทุกประเภท ในการจัดการศึกษาจะกระจายอำนาจไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาโดยตรง (ไม่ต้องผ่านเขตพื้นที่การศึกษา) ในระดับกระทรวงจะมีหน้าที่และบทบาทสำคัญอยู่ที่การกำหนดนโยบายระดับชาติ กำหนดมาตรฐาน และสนับสนุนงบประมาณบางส่วน แต่งบประมาณส่วนใหญ่สำหรับการดำเนินงานทางการศึกษานั้น จะได้จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2555, 65-66) กล่าวว่า จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอย่างน้อย 4 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (administrative control SBM) คณะกรรมการสถานศึกษาที่ตั้งขึ้นมีบทบาทสำคัญในการเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาของผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธานคณะกรรมการโดยตำแหน่ง คณะกรรมการประกอบด้วยตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนนักเรียน (ชั้นมัธยมศึกษา) คณะกรรมการมีบทบาทในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหาร แต่อำนาจการตัดสินใจขั้นสุดท้ายยังอยู่ที่ผู้บริหาร สถานศึกษา ตัวอย่างเช่น ในรัฐเอ็ดมอนตัน ประเทศแคนาดา และรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา

2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (professional control SBM) รูปแบบนี้เกิดจากความเชื่อว่าครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด และเป็นผู้ปฏิบัติการสอนย่อมจะรับรู้ปัญหาต่างๆ ได้ดีกว่า ตัวแทนคณะครูจะมีสัดส่วนมากที่สุดในการคณะกรรมการ คณะกรรมการสถานศึกษาจะประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธาน ผู้แทนครูจากสหภาพครู 1 คน ผู้แทนครูเลือกโดยกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ผู้แทนครูซึ่งกลุ่มครูเลือกกันเอง 2 คน ตัวแทนผู้ปกครอง 1-2 คน และสมาชิกจากสภา ABC (association building council) 1 คน บทบาทของคณะกรรมการเป็นทั้งกรรมการที่ปรึกษาและกรรมการบริหาร ตัวอย่างเช่น ในเขตโคลัมเบีย รัฐโอไฮโอ สหรัฐอเมริกา

3. รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (community control SBM) จุดประสงค์ของรูปแบบการบริหารที่ควบคุมโดยชุมชน คือ การเพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนและผู้ปกครอง และเพื่อให้ผู้รับบริการการศึกษามีความพึงพอใจในการศึกษาที่จัดให้มากที่สุด คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีสัดส่วนจำนวนตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด ตัวอย่างเช่น คณะกรรมการสภาบริหารสถานศึกษา (board of trustees) ในประเทศนิวซีแลนด์ ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง 5 คน ผู้แทน

ครู 1 คน ผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษาและตัวแทนนักเรียน 1 คน (เฉพาะมัธยมศึกษาตอนปลาย) ประธานคณะกรรมการมาจากกลุ่มผู้แทนชุมชนหรือผู้ปกครอง บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา คือ การทำหน้าที่คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

4. รูปแบบที่มีครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (professional/community control SBM) รูปแบบนี้แนวคิดที่ว่าทั้งครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก สักส่วนของผู้แทนครูและผู้แทนผู้ปกครอง/ชุมชนจะมีเท่า ๆ กันในคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวอย่างเช่น เมืองซอลต์เลกซิตี รัฐยูทาห์ สหรัฐอเมริกา และประเทศสเปน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาจะทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

สำหรับรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ปรากฏตามมาตรา 40 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะเป็นแบบที่มีชุมชนเป็นหลัก โดยมีบทบาทหน้าที่เป็นทั้งกรรมการที่ปรึกษาและกรรมการบริหารสถานศึกษา ซึ่งจะทำหน้าที่กำกับ สนับสนุน และส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2556, 184) สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่สำคัญมีอย่างน้อย 4 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (administration control SBM) ผู้บริหารเป็นประธานคณะกรรมการ ส่วนกรรมการอื่น ๆ ได้จากการเลือกตั้งหรือคัดเลือกจากกลุ่มผู้ปกครอง ครู และชุมชน คณะกรรมการมีบทบาทให้คำปรึกษา แต่อำนาจการตัดสินใจยังคงอยู่ที่ผู้บริหาร

2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (professional control SBM) เกิดจากแนวคิดที่ว่าครูใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ย่อมรู้ปัญหาได้ดีกว่าและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ตัวแทนคณะครูมีส่วนมากที่สุดในคณะกรรมการโรงเรียน

3. รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (community control SBM) แนวคิดสำคัญ คือ การจัดการศึกษาควรตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด

4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (professional community control SBM) แนวคิดนี้เชื่อว่า ทั้งครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก ในคณะกรรมการโรงเรียนจะมีเท่า ๆ กัน แต่มากกว่าตัวแทนกลุ่มอื่นๆ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธาน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

สัมมา ธนินธ์ (2556, 150-151) สรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการบริหารงานโดยคณะกรรมการโรงเรียน (school board) หรือสภาโรงเรียน (school council) ซึ่งคณะกรรมการโรงเรียนโดยทั่วไปจะประกอบด้วยตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนครู ตัวแทนองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น ตัวแทนองค์กรชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารโรงเรียน แบบของคณะกรรมการโรงเรียนในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมี 4 แบบ ดังต่อไปนี้

1. แบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (administrative control school council) เกิดจากแนวคิดการกระจายอำนาจหน้าที่ในการบริหารการเงิน บุคลากร และวิชาการ ให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้การบริหารโรงเรียนนั้นมีประสิทธิภาพมากที่สุด คณะกรรมการจะมีบทบาทในการร่วมเสนอความคิดเห็นแต่อำนาจในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายยังคงอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียน

2. แบบที่มีครูเป็นหลัก (professional control school council) ตัวแทนครูจะมีสัดส่วนมากที่สุด การจัดคณะกรรมการแบบนี้เกิดจากแนวคิดที่ว่า ครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ย่อมรับรู้ปัญหาได้ดีกว่าและถ้ามีโอกาสตัดสินใจก็จะสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากที่สุด

3. แบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (community control school council) จุดประสงค์ คือ การเพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนและผู้ปกครองมากขึ้น แนวคิดสำคัญ คือ หลักสูตรและการจัดการศึกษาของโรงเรียน ควรตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด

4. แบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (professional/community control school council) แนวคิดนี้เชื่อว่าครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก สัดส่วนของผู้แทนครูและผู้แทนจากผู้ปกครอง/ชุมชนจะมีเท่า ๆ กัน

จามจรี จำเมือง และคณะ (2558, 9) กล่าวว่า จากการศึกษพบว่า มีรูปแบบที่สำคัญอย่างน้อย 4 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (administration control SBM) ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในการบริหาร

2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (professional control SBM) เกิดจากแนวคิดที่ว่า ครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ย่อมรับรู้ปัญหาได้ดีกว่าและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ตัวแทนคณะครูจะมีสัดส่วนมากที่สุดในการคณะกรรมการโรงเรียน ผู้บริหารยังคงเป็นประธานคณะกรรมการของโรงเรียนส่วนบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนจะเป็นคณะกรรมการบริหาร

3. รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (community control SBM) แนวคิดสำคัญ คือ การจัดการศึกษาควรตอบสนองความต้องการของชุมชน จึงต้องคำนึงถึงชุมชนเป็นหลัก

4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก ทั้งครูและชุมชนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารโรงเรียน

Murphy & Beck (1995; อ้างถึงใน สมาน อัสวภูมิ, 2553, 100-101) สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีดังนี้

1. การบริหารแบบฐานโรงเรียนโดยผู้บริหารมีบทบาทหลัก (administrative control) การบริหารแบบฐานโรงเรียนโดยผู้บริหารมีบทบาทหลักนี้มีการปฏิบัติกันอยู่ในหลายเขตพื้นที่ในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นการบริหารที่มีการตัดสินใจที่โรงเรียน แต่ผู้ที่มีบทบาทหลักในการตัดสินใจคือผู้บริหารส่วนก่อนที่ผู้บริหารจะตัดสินใจอาจจะมีการปรึกษาหารือคณะครู หรือผู้ปกครองก่อนก็ได้ แต่ท้ายสุดผู้ตัดสินใจคือผู้บริหาร บางแห่งก็มีคณะกรรมการสถานศึกษาบางแห่งก็อาจจะไม่มีก็ได้

2. การบริหารแบบฐานโรงเรียนโดยครูมีบทบาทหลัก (professional control) โรงเรียนหลายแห่งและในหลายเขตพื้นที่ในประเทศสหรัฐอเมริกามีการบริหารแบบฐานโรงเรียนโดยครูมีบทบาทหลักหมายความว่าในการตัดสินใจงานสำคัญในการบริหารโรงเรียนแทนที่ผู้บริหารจะตัดสินใจคนเดียวเหมือนแบบแรก ผู้บริหารจะใช้วิธีการนำเรื่องเข้าที่ประชุม ปรึกษาหารือกับคณะครูอาจารย์ และให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งอาจจะ โดยการขอเสียงเห็นชอบแบบประชามติ หรือการลงคะแนนเสียงก็ได้ หรือบางแห่งใช้วิธีการให้สัดส่วนครูในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นครึ่งหนึ่งของจำนวนกับผู้ทรงคุณวุฒิและตัวแทนประชาชน เป็นต้น

3. การบริหารแบบฐานโรงเรียนโดยชุมชนมีบทบาทหลัก (community control) รูปแบบการบริหารแบบนี้คล้ายกับแบบครูมีบทบาทหลัก ต่างกันที่เปลี่ยนจากการประชุมร่วมกับครูหรือมีผู้แทนครูเป็นหลักในคณะกรรมการสถานศึกษาที่เปลี่ยนมาเป็นผู้ปกครองนักเรียนหรือบุคคลในชุมชนก็ได้

4. การบริหารแบบฐานโรงเรียนแบบผสมผสาน (hybrid model) การบริหารแบบฐานโรงเรียนแบบผสมผสาน เกิดขึ้นจากการผสมผสานรูปแบบการบริหารแบบต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งอาจจะเป็นการรวมกันระหว่างสองรูปแบบ หรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ เมื่อครั้งผู้เขียนทำวิจัยเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาในประเทศไทยสหรัฐอเมริกาในปี 1991 นั้น เคยถามผู้บริหารสถานศึกษาว่าใช้รูปแบบการบริหารแบบใด ส่วนใหญ่ตอบตรงกันว่าใช้แบบผสมผสาน ทั้งนี้แล้วแต่เรื่องที่ต้องตัดสินใจ บางเรื่องผู้บริหารก็ตัดสินใจคนเดียว บางเรื่องปรึกษาครูอาจารย์ หรือคณะกรรมการสถานศึกษา บางเรื่องต้องปรึกษาหารือ บางเรื่องทำหลายรูปแบบ

Kuehn (1996; อ้างถึงใน สิริกาญจน์ จอมนวล, 2555, 15-16) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จาแนกได้ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การบริหารแบบเบ็ดเสร็จในโรงเรียน โดยคณะครูอาจารย์ ผู้บริหารในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยผ่านกระบวนการของคณะกรรมการสถานศึกษาเต็มรูปแบบ

2. ยึดผู้บริหารเป็นหลัก (principal-directed) โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาจากฝ่ายต่าง ๆ หรือผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น

3. มีคณะกรรมการหรือกลุ่มผู้ปกครองที่ได้รับการแต่งตั้ง (parent committee) เพื่อร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียน

4. โดยคณะกรรมการบริหารแบบ (School-based Management) ในระดับพื้นที่จากหลายๆ โรงเรียนที่รวมกันเป็นกลุ่มโรงเรียน

กล่าวโดยสรุป จากรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผู้วิจัยมีแนวความคิดว่า รูปแบบที่จะใช้ในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้นอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้านเช่น การศึกษา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง ของบริบทในพื้นที่นั้นๆ โดยรูปแบบอาจจะเป็น ผู้บริหารเป็นหลัก ครูเป็น หลัก ชุมชนเป็นหลัก หรืออาจมีการผสมผสานกัน แต่สิ่งที่สถานศึกษาเลือกควรเป็นสิ่งที่ดีที่สุดและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของตน เพราะผู้ที่ได้รับประโยชน์โดยตรงคือผู้ที่อยู่ในพื้นที่

บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ถวิล มาตรการเยี่ยม (2545, 75) กล่าวว่า การบริหารจัดการ รูปแบบ SBM บรรดาบุคลากรของ สำนักงานส่วนกลาง (กระทรวง-เขตพื้นที่) ผู้บริหาร โรงเรียน และสมาชิกโรงเรียนหรือทีมงานโรงเรียน จะต้องได้รับบทบาทใหม่และรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น ซึ่งแน่นอนจะต้องกระทบกับบทบาทและพฤติกรรมที่เคยปฏิบัติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และจะเป็น เรื่องค่อนข้างยากที่จะเปลี่ยนแปลง แต่อย่างไรก็ตาม บทบาทใหม่ที่กำหนดจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพวิชาชีพของร่วมงานทั้งหมดในการกำหนดหน้าที่ใหม่ จะประสบผลสำเร็จหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับทักษะภาวะผู้นำที่ได้รับและทักษะที่มีอยู่ สิ่งสำคัญยิ่งในการกำหนดบทบาทก็ คือ ทักษะการสื่อความหมาย (Communication skills) และการรับฟังความเห็น ความต้องการบุคคลอื่นทุกคนมีส่วนร่วมใน SBM จะจ้องปฏิบัติงานภายใต้บรรยากาศของความรับผิดชอบร่วมกัน ในการพิจารณาบทบาทสำนักงานกลางที่จะทำให้ SBM มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเป็นฝ่ายส่งเสริมด้านภาวะผู้นำและช่วยเหลือเทคนิคการให้แก่โรงเรียนที่บริหารจัดการตามรูปแบบ SBM การควบคุมและกฎระเบียบก็ทดแทนได้ด้วยการเน้นด้านให้บริการ โดยถือว่าโรงเรียนเป็นลูกค้า ภายใน (Internal customer) ของสำนักงานส่วนกลาง ดังนั้น บทบาทของสำนักงานกลางน่าจะเน้นอยู่ 2 ลักษณะกล่าวคือ ส่งเสริมภาวะผู้นำและให้บริการที่จำเป็นแก่โรงเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจในการจัดการเรียนการสอน และจัดหาทรัพยากรสนับสนุนการปฏิบัติงานของโรงเรียน

อุทัย บุญประเสริฐ (2545, 185) กล่าวว่า iva ในการบริหาร สถานศึกษาโดยคณะกรรมการนั้น เป็นการบริหารโดยชุมชน ซึ่งจะต้องสนองต่อความต้องการของ ชุมชนอย่างแท้จริง แต่อย่างไรก็ตาม การบริหารโดยคณะกรรมการก็ยังพบปัญหาในประเด็นที่ว่าคณะกรรมการโรงเรียนนั้นถูกมอบหมาย หน้าที่และความรับผิดชอบมากมายแต่บุคลากรที่เป็นคณะกรรมการยังขาดคุณสมบัติที่เหมาะสมอยู่มาก เช่น ขาดความรู้เรื่องการบริหารโรงเรียน สมาชิก ในคณะกรรมการโรงเรียนที่ตั้งขึ้นใหม่ ทั้งครู ลูกจ้าง ผู้ปกครอง หรือนักเรียน ต่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนน้อยมาก ทั้งด้านงบประมาณ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากรนโยบายและเรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการตัดสินใจ และการบริหารขาดทักษะ กระบวนการกลุ่มสมาชิกในคณะกรรมการ โรงเรียนส่วนมากจะขาดทักษะเรื่อง

กระบวนการตัดสินใจเป็นกลุ่มการลดปัญหาความขัดแย้ง การแก้ปัญหาและทักษะอื่นๆ ขาดความชัดเจน ใน บทบาท สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองกรรมการ โรงเรียนที่ตนเองสังกัดนั้น เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการมีหน้าที่ตัดสินใจ

ธีระ รุญเจริญ (2545, 68-70) กล่าวว่า iva บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานว่าต้องประกอบด้วยเกณฑ์ ดังเช่นการเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การเป็นผู้อำนวยความสะดวก การประสานสัมพันธ์ การส่งเสริมการพัฒนาครูและ บุคลากร การสร้างแรงจูงใจ การประเมินผล การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมเทคโนโลยี

จากบทบาทของผู้เกี่ยวข้องกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งกลุ่มของผู้ที่มีบทบาทได้ดังนี้คือ

1. หน่วยงานกลางหรือรัฐ ซึ่งจะต้องมอบหรือกระจายอำนาจ แก่โรงเรียนจัดหา ทรัพยากร มาสนับสนุน
2. คณะกรรมการ ต้องหันมาให้ความร่วมมือในด้านต่างๆ ทั้งการตัดสินใจ ความรับผิดชอบ สนับสนุน โรงเรียนอย่างเต็มที่
3. ผู้บริหาร มีการพัฒนาตนเอง มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ บริหารงานแบบร่วมคิด ร่วมทำ ส่งเสริมและพัฒนาครูให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร ส่งเสริมการประกัน คุณภาพ การศึกษา
4. ครู ต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้น
5. นักเรียน มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการบริหารงาน มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น หรือ ร่วมตัดสินใจได้

กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Management) เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการพัฒนาการศึกษา ซึ่งมีกลยุทธ์ในการบริหารที่หลากหลาย ที่ผู้บริหารสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหาร โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนด จากการศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้มีผู้นำเสนอกลยุทธ์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ดังนี้

จรัส อติวิทยากรณ์ (2553, 479) สรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้ประสบความสำเร็จมีดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง
2. กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาให้ชัดเจน

3. การสรรหา คัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาต้องให้ได้คนที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง

4. ต้องจัดการฝึกอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารตามแนวการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

5. สนับสนุนให้ครูอาจารย์ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา

6. จัดให้มีเครือข่ายคณะกรรมการสถานศึกษา

7. ให้การสนับสนุนโรงเรียนให้สามารถดำเนินการตามแนวการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จันทราณี สงวนนาม (2553, 186) กล่าวถึง เงื่อนไขความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ไว้ดังนี้

1. ผู้บริหารต้องมีคุณลักษณะของผู้นำทางวิชาการอย่างแท้จริง สามารถเป็นที่พึ่งทางวิชาการแก่ครูได้ นิเทศได้ โดยเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถจูงใจคนให้อยากทำงานและมุ่งไปสู่ความสำเร็จของงาน

2. ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีความเข้าใจในบทบาทของตน จึงต้องเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ต้องมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง ให้ทุกคนมีส่วนร่วมมากที่สุดในทุกกิจกรรมและเน้นการทำงานเป็นทีม

4. เน้นการพัฒนาวิชาชีพแก่ครูและบุคลากรให้ความสำคัญกับการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เพื่อการรับรู้และการยอมรับ

5. ให้รางวัลแก่ผู้มีผลงานจริง โปร่งใส มีระบบคุณธรรม และมีแรงจูงใจให้ทุกคนทำงานอย่างมีความสุข

6. เน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะการเรียนรู้คือหัวใจที่สำคัญของการบริหารจัดการศึกษา การดำเนินการจึงต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีการประเมินตามสภาพจริง มีแผนการเรียนรู้ และมีการวิจัยในชั้นเรียน

7. มียุทธศาสตร์การสร้างเครือข่าย เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า เพื่อพัฒนาการศึกษา ร่วมกัน เป็นต้น

ดวงใจ ช่วยตระกูล (2553, 214) กล่าวว่า การนำรูปแบบการบริหารฐานโรงเรียนไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ ควรเน้นให้มีการดำเนินดังนี้

1. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง

2. กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาและให้มีการกำหนดมาตรฐาน

3. การสรรหา การคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาต้องให้ได้คนที่มีความรู้ความสามารถ เกียสละ และเป็นตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ อย่างแท้จริง

4. ต้องจัดการฝึกอบรม/สัมมนาให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเรื่อง การบริหารและจัดการศึกษาตามแนวแบบการบริหารฐาน โรงเรียนให้ชัดเจน

5. สนับสนุนให้ครูอาจารย์ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด

6. จัดให้มีเครือข่ายคณะกรรมการสถานศึกษา

7. ให้มีการสนับสนุนให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานตามแนวการบริหารฐาน โรงเรียน และสามารถรับผิดชอบการบริหารจัดการ โรงเรียนของตนเองแบบเบ็ดเสร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2555, 79) กล่าวว่า กลยุทธ์สำหรับการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้ให้ประสบความสำเร็จในประเทศไทย ควรมีการดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

1. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้ทั่วถึง

2. กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาให้ชัดเจน

3. การสรรหา การคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาควรได้คนที่มีความรู้ความสามารถ เกียสละและเป็นตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ อย่างแท้จริง

4. จัดการฝึกอบรม/สัมมนาให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการบริหาร และการจัดการศึกษา

5. สนับสนุนให้ครูอาจารย์ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด

6. จัดให้มีเครือข่ายคณะกรรมการสถานศึกษา

7. จัดให้มีการกำหนดมาตรฐานงานของคณะกรรมการสถานศึกษา กำกับ ติดตามตรวจสอบ การดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด

8. พิจารณาให้สวัสดิการ บริการ และสิทธิพิเศษแก่คณะกรรมการสถานศึกษาตามสมควร รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2556, 196-197) สรุปว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็น กลยุทธ์ที่กระจายอำนาจการตัดสินใจให้โรงเรียนค่อนข้างเบ็ดเสร็จ นับเป็นการบริหารจัดการที่ยึด โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง กรมสามัญศึกษาได้เสนอแนะกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพดังนี้

1. การสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารและครู อาจารย์ ทุกคนใน โรงเรียน เพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร บทบาทของผู้บริหารจะเปลี่ยนไปโดยมุ่งเน้นการเป็นผู้นำ ให้การสนับสนุน ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีการกระจายอำนาจ การสร้างทีมงาน รวมทั้งประสาน

สัมพันธระดมและจัดสรรทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนมีมาตรฐานคุณภาพในลักษณะที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับชุมชนได้ คือ

- 2.1 ความมีประสิทธิภาพเฉพาะตน (personal effectiveness)
- 2.2 ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (interpersonal relations)
- 2.3 การมีภาวะผู้นำด้านการจัดการศึกษา (educational leadership)
- 2.4 ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (planning and accountability)
- 2.5 การมีภาวะผู้นำชุมชน (community leadership)
- 2.6 การมีภาวะผู้นำด้านศาสนา วัฒนธรรมและจริยธรรม (religious, cultural and ethical leadership)

3. การพัฒนาวิชาชีพครู เป็นการสร้างยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงานและนวัตกรรมการเรียนการสอนที่จะส่งผลต่อการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน และส่งผลต่อการทำงานอย่างมืออาชีพของครู-อาจารย์ โดยเฉพาะการทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในโรงเรียน

4. การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน นโยบายระดับกรม สศจ. สศ. กทม. และหน่วยปฏิบัติระดับโรงเรียน จะต้องมีความชัดเจนในเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและสร้างความพร้อม สนับสนุนช่วยเหลือให้โรงเรียนมีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการตนเองได้อย่างมีคุณภาพ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแกนนำที่สำคัญ

5. การให้รางวัลต้องไม่ลืมนำแรงเสริมหรือขวัญกำลังใจมีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นอย่างยิ่งในทุกระดับบริหาร ไม่ว่าจะเป็นระดับกรม สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด หรือโรงเรียนเป็นสิ่งที่แสดงถึงคุณค่าของคนทำงานดีมีคุณภาพ ด้วยการยกย่อง ชมเชย มอบเกียรติบัตร โล่รางวัล เป็นต้น

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556, 54-55) กล่าวว่า กลยุทธ์สำคัญที่ทำให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประสบความสำเร็จ ได้แก่

1. การกระจายอำนาจ การบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานที่มีประสิทธิผลต้องเป็นการกระจายอำนาจไปให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา และคณะกรรมการที่คณะกรรมการมอบหมายได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด เมื่อเริ่มนำการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานไปปฏิบัติ แต่ละสถานศึกษาจะต้องมีการตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา (school council หรือ school board) ขึ้น จุดสำคัญก็คือ สถานศึกษาต้องมอบหมายอำนาจตัดสินใจบางอย่างให้คณะกรรมการและจะต้องเป็นเรื่องที่ส่งผลต่อการเรียนการสอน เช่น การซื้ออุปกรณ์การศึกษา การขยายเวลาเรียน เพื่อให้มีเวลา

สำหรับครูได้ประชุมวางแผนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือการลดวันเรียนลง ใน 1 ภาคเรียน เพื่อให้มีวันเวลาสำหรับการประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น

2. การเน้นที่การพัฒนาวิชาชีพครู การพัฒนาวิชาชีพครูในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จนั้นจะเป็นการพัฒนาในภาพรวมทั้งสถานศึกษาและเป็นการพัฒนาระหว่างปฏิบัติงาน โดยมีแผนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นแผนระยะยาวและมีการติดตามผลที่แน่นอน การพัฒนานั้นอาจเป็นการส่งครูกลุ่มหนึ่งไปรับการอบรม

3. การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ การเผยแพร่สารสนเทศควรเป็นการดำเนินการเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียรับรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้มากที่สุด

4. การเลือกผู้บริหารสถานศึกษาที่เหมาะสม สถานศึกษาที่จะประสบผลสำเร็จมักจะมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการเป็นผู้นำ รู้จักการมอบหมายงาน ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากในการกระจายอำนาจ ในการสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้และทักษะเพิ่มขึ้น และชักจูงให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในงานของสถานศึกษาและให้รางวัลอย่างเหมาะสมแก่ครูและเจ้าหน้าที่

5. การมีวิสัยทัศน์ สถานศึกษาส่วนใหญ่ที่ใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานได้ผลดี จะมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับพันธกิจ (mission) ค่านิยม (values) และเป้าหมาย (goals) ที่เกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน เป็นวิสัยทัศน์ที่สัมพันธ์กับแนวทางการจัดหลักสูตรและ การเรียนการสอน รวมทั้งการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ วิสัยทัศน์นั้นเกิดมาจากกระบวนการสร้างฉันทามติ (consensus-building process) หรือเป็นความเห็นพ้องของครู ของบุคลากรและผู้มีส่วนได้เสียเป็นวิสัยทัศน์ที่มีการยอมรับร่วมกันในการจัดการเรียนการสอน การกำหนดหลักสูตรของสถานศึกษาจะสอดคล้องกับแนวทางการจัดหลักสูตรระดับบน ระดับรัฐ และระดับชาติ แต่ครูจะมีอิสระในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมการวัดผลประเมินผล โดยจะต้องให้นักเรียนมีความรู้และพฤติกรรมที่เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดในที่สุด

6. การให้รางวัล การให้รางวัลแก่บุคคลและกลุ่มต่าง ๆ ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม อาจจัดได้หลากหลาย เช่น การให้รางวัลเป็นตัวแทน ค่าตอบแทน การยกย่อง การพัฒนาบุคลากรบางสถานศึกษาให้ค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการสถานศึกษาด้วยรางวัลที่ไม่เป็นตัวแทนที่อาจจัดได้ เช่น การบันทึกแสดงความขอบคุณจากผู้บริหารโรงเรียน การเลี้ยงอาหารเป็นกรณีพิเศษ และการให้โล่รางวัล

กล่าวโดยสรุป การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ จึงจะทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จ ได้แก่ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง การกำหนดบทบาทหน้าที่ การสรรหาและคัดเลือก จัดการฝึกอบรม/สัมมนา สนับสนุนการมีส่วนร่วมกำหนดมาตรฐานงานพัฒนาวิชาผู้บริหารและครู กำหนดวิสัยทัศน์ มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบให้รางวัลกับผู้ที่มีผลงานดีเด่น และเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ประโยชน์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การศึกษาในต่างประเทศ พบว่าประโยชน์ต่อการบริหารและการจัดการศึกษาของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีดังนี้ (Myers and Stonehill, 1997, 33)

1. สามารถสนองความต้องการของโรงเรียนและท้องถิ่นได้ดี
2. เป็นการระดมผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์มาช่วยเหลือได้มากขึ้นในรูปแบบของคณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมและการตัดสินใจ ทำด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ พร้อมทั้งเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และโครงการใหม่ ๆ
3. ขวัญและกำลังใจดีขึ้น เพราะได้คิดเอง ทำเอง และแสดงออกได้มากขึ้น
4. เป็นการระดมทรัพยากรด้านการเงินและวิชาการเงินและวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน
5. สร้างและสนับสนุนให้เกิดผู้นำใหม่ ๆ ในทุกระดับ
6. เพิ่มปริมาณและคุณภาพในการติดต่อสื่อสาร
7. สร้างความยืดหยุ่นในการทำงานทำให้เกิดการริเริ่มทำโครงการใหม่ ๆ เพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น
8. การที่ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณจึงเกิดแนวทางที่จะต้องใช้งบประมาณอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด
9. เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในโรงเรียน ได้เสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงการศึกษา
10. ชุมชนมีส่วนร่วมและมีสิทธิ์ในการบริหารจัดการศึกษา
11. การบริหารและการตัดสินใจทำด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้
12. ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและ โครงการใหม่ ๆ
13. แก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้ดี เพราะครูมีโอกาสแสดงความคิดเห็น
14. เกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของจากการร่วมตัดสินใจ
15. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเมื่อนำมาบริหารและจัดการศึกษาใน โรงเรียน
16. น่าจะเกิดประโยชน์อย่างมากมายทั้งด้านการทำงานให้มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของบุคคลหลายฝ่าย การทำงานมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้และที่สำคัญที่สุด คือจะทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน

กล่าวโดยสรุป จากแนวคิดทฤษฎีของนักการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการกระจายอำนาจให้สถานศึกษา โดยมีชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการระดมทรัพยากรทั้งจากส่วนกลาง ตลอดจนความรู้จากภูมิ ปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้โรงเรียนสามารถจัด

การศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา ตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามหลักการ 4 ประการ คือ การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การบริหารตนเอง การตรวจสอบและถ่วงดุล

คุณภาพของผู้เรียน

การปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

นักวิชาการได้มีการกล่าวถึงการปฏิรูปการศึกษาไว้หลายท่าน ดังนี้

สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2543, 13) กล่าวไว้ว่า การปฏิรูปการศึกษาไว้ว่า คือ การเปลี่ยนแปลงการศึกษาทั้งระบบเป็น systemic change เป็นการรื้อและปรับปรุงครั้งใหญ่ ยกเครื่องทั้งระบบปรับขนาดใหญทั้งระบบ อันได้แก่ การบริหาร หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และวิชาชีพ

ปรัชญา เวสารัชช์ (2543, 12-13) กล่าวไว้ว่า การปฏิรูปการศึกษาว่า การปฏิรูปการศึกษาเป็นกระบวนการที่จงใจสร้างการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาทุกด้านที่เป็นอยู่ เพื่อให้สามารถนำไปสู่ผลผลิตคุณภาพ หรือเป้าหมายของการศึกษาได้ตามที่ประสงค์ การดำเนินการเช่นนี้จึงไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงธรรมดา แต่ต้องเปลี่ยนแปลงทุกด้านอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดผลอย่างจริงจัง จึงจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ โครงสร้างและระบบการจัดการศึกษา การปฏิรูปการผลิตและพัฒนาครู การปฏิรูปผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา และการปฏิรูปสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

จิราภรณ์ ศิริทวี (2545, 36-37) กล่าวไว้ว่า การปฏิรูปการศึกษา โดยอ้างถึง ดิเรก พรสีมา (2543) ว่าให้ความหมายของการปฏิรูป คือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทั้งมาตรฐาน สาระ และกระบวนการเรียนรู้ การปฏิรูปจะบรรลุผลเมื่อมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเทคนิคการทำงานอย่างต่อเนื่อง แต่สิ่งที่จะคงอยู่คือความมุ่งหมายและหลักการ

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545, 36) กล่าวไว้ว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ คือ การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ใหม่จากการเอาวิชาเป็นตัวตั้ง ไปสู่การเอาคนและสถานการณ์จริงเป็นตัวตั้งให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุดโดยให้เรียนรู้จากประสบการณ์และกิจกรรมจากการฝึกหัด การตั้งคำถาม และการแสวงหาคำตอบ มีการใช้วิธีการประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ

จรวพร ธรณินทร์ (2550) กล่าวไว้ว่า การปฏิรูปการเรียนการสอน คือ หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา และพบว่าปัญหาใหญ่ของการศึกษาไทยอยู่ที่การคิด คือ คิดผิด คิดไม่เป็น ไม่คิด และคิดแล้วไม่ทำ

ส่วนสาเหตุที่ต้องมีการปฏิรูปการศึกษา (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2544, 1-3) คือ

1. คุณภาพการศึกษาของไทยตกต่ำมาก ในปัจจุบันประเทศไทยไม่สามารถที่จะแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้ ซึ่งข้อมูลต่างๆ เป็นสิ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงระบบการเรียนการสอน การประเมินผลและคุณภาพของผู้สอนว่ามีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ และจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างรีบด่วน

2. ความเหลื่อมล้ำทางด้านโอกาสทางการศึกษามีมาก ในปัจจุบันนี้อัตราการกระจายโอกาสทางการศึกษาของคนไทยยังคงกระจุกอยู่ในกลุ่มประชากรเพียงบางกลุ่มและอยู่ในระดับต่ำมาก และกลุ่มที่ได้รับโอกาสทางการศึกษานั้น จะเป็นกลุ่มประชากรที่อาศัยอยู่ในเมืองเสียเป็นส่วนใหญ่

3. ระบบการศึกษาที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับสภาพทางสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม

4. การบริหารจัดการขาดประสิทธิภาพ ระบบบริหารจัดการการศึกษาในปัจจุบันเป็นระบบที่รวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง และก่อให้เกิดความซ้ำซ้อน งานด้านนโยบายไม่มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ จะต้องจัดระบบบริหารงานการศึกษาใหม่ ซึ่งระบบบริหารจัดการการศึกษาที่จัดขึ้นใหม่นี้ จะมีลักษณะเป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และสอดคล้องกับระบบราชการบริหารงานแผ่นดินในปัจจุบัน

สาระสำคัญของกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2544, 11 – 83) มีดังนี้

1. การจัดระบบโครงสร้าง องค์กรและการแบ่งส่วนงาน มีการเน้นการจัดโครงสร้างองค์กรใหม่

2. การจัดระบบครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เน้นดำเนินการในระบบการผลิตครู และบุคลากรทางการศึกษา ระบบการพัฒนาส่งเสริมครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ระบบการควบคุมวิชาชีพและระบบการบริหารงานบุคคล

3. การจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา พิจารณาดำเนินการศึกษาค้นคว้าความต้องการทรัพยากรต่อปีและระยะ 5 ปี ระบบวิธีการจัดงบประมาณเพื่อการศึกษา ระบบบัญชีสถานศึกษา การตรวจสอบ การบริหารจัดการทรัพย์สินของสถานศึกษา การจัดระบบกองทุนเพื่อการศึกษา การจัดเงินอุดหนุนแก่สถานศึกษาเอกชน การออกพันธบัตรเพื่อการศึกษาและมาตรการการลงทุนเพื่อการศึกษาแบบใหม่ๆ

4. การจัดระบบการศึกษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยเรื่อง การปรับเปลี่ยนสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาให้มีความเป็นอิสระ ระบบอาชีวศึกษาและการจัดการศึกษาเอกชนแนวใหม่ บทบาทของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การจัดสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ธีระ รุณเจริญ (2557, 46) ได้สรุปสาระที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

การปฏิรูปการเรียนการสอน

1. ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยให้เรียนอย่างมีความสุข
2. ให้ครูเป็นผู้สนับสนุน ผู้กระตุ้น ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
3. ให้มีการเรียนการสอนเป็น 3 รูปแบบคือ
 - 3.1 การศึกษาในระบบ (Formal)
 - 3.2 การศึกษานอกระบบ (Non-formal)
 - 3.3 การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal)
4. ให้จัดการศึกษาโดยเน้น :
 - 4.1 ความรู้
 - 4.2 คุณธรรม
 - 4.3 กระบวนการเรียนรู้ และ
 - 4.4 บูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา
5. ให้รัฐส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ
6. ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจาก
 - 6.1 พัฒนาการของผู้เรียน
 - 6.2 ความประพฤติ
 - 6.3 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนและการร่วมกิจกรรม
 - 6.4 การทดสอบ
7. ให้มีหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรเฉพาะท้องถิ่นสำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน

กล่าวโดยสรุป สภาวะการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ในภาคของการศึกษา จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ของโลกด้วย ผู้เรียนหรือเยาวชนในปัจจุบัน จำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อรองรับกับการพัฒนาประเทศ การปฏิรูปการศึกษาจึงเกิดขึ้น แต่ทั้งหมดจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปพร้อมๆ กัน และอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะต้องปฏิรูป การบริหารจัดการศึกษา ปฏิรูปตัวครู ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ฯลฯ ทั้งนี้ การปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันของทุกฝ่าย เพื่อให้งานออกมาสำเร็จ และมีคุณภาพ

การส่งเสริมพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

นักวิชาการได้มีการกล่าวถึงการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนไว้หลายท่าน ดังนี้

กัญญา พรหมณ์พิทักษ์ (2549, 70 - 73) กล่าวไว้ว่า แนวคิดที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนว่า ครูเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ในการพัฒนาและชี้้นำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะ ครูจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทและมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง แสวงหาความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเอง พัฒนาทักษะ การคิด วิเคราะห์ ในขณะที่เดียวกันผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาให้ใช้กระบวนการทางปัญญา มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ใช้กระบวนการทางสังคม มีส่วนร่วมในการเรียนและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ครูต้องเปลี่ยนวิธีการสอนและผู้เรียนต้องปรับวิธีการเรียน

เปรมวดี ศรีชนพล (2549, 69) กล่าวไว้ว่า แหล่งการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมและพัฒนาบุคคลให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต การที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ การศึกษาในระบบเพียงประการเดียว คงไม่เพียงพอและไม่สามารถทำให้ผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงการศึกษาได้ทั้งหมด การเรียนรู้จึงไม่จำกัดอยู่แต่เพียงในห้องเรียนหรือสถานศึกษาเท่านั้น

กัญญา พรหมณ์พิทักษ์ (2550, 72 - 75) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไว้ว่าต้องปรับกระบวนการทำงาน และควรเป็นการดำเนินงานที่มีการสานต่อกันตั้งแต่ส่วนกลาง เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาส่วนกลาง นอกจากการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงานแล้ว ต้องให้ความสำคัญกับระบบการกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนา

ลาวัลย์ รักสัตย์ (2550, 48 - 51) กล่าวไว้ว่า แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดระดับสูงว่า ครูต้องทราบขอบข่ายของความคิดซึ่งมีหลากหลาย ลักษณะการที่จะตัดสินใจเลือกวิธีการสอนวิธีใดวิธีหนึ่งเพื่อให้ได้สัมฤทธิ์ผลที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตามระดับความสามารถนั้น ผู้สอนควรมีทักษะในการเลือกวิธีสอนเพื่อนำไปประยุกต์และวางแผนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

วรรณ ขุนศรี (2550, 73 - 76) กล่าวไว้ว่า มุมมองการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในวิชาหลัก โดยเห็นว่า ปัจจัยสำคัญพื้นฐานที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ตัวครู สถานศึกษา ผู้บริหาร พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้เรียน สำหรับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัด การเรียนการสอน พบว่าผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตัวเอง และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน และถ้ายิ่งทำให้ผู้เรียนรักและศรัทธาในตัวผู้สอนแล้ว ก็ยิ่งทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น

กล่าวโดยสรุป แนวทางและบทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ควรเน้นการพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน โดยครูผู้สอนรู้จักการออกแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่แท้จริง และเป็นการแก้ไขที่กระบวนการผลิตผู้เรียนให้มีคุณภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในทุกระดับของวงการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างประสานสอดคล้องกันเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการ ซึ่งได้มีการให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาไว้มากมายดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2547, 7)

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครองและผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการประชาชน และสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการป้องกันไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และผลผลิตไม่มีคุณภาพ

กรมวิชาการ (2544, 7) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2546, 13) การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจ และเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคม

ธีระ รุญเจริญ (2546, 161) รวบรวมความหมายของระบบการประกันคุณภาพภายใน ไว้ว่า ระบบการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 4)

หลักการของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนจะต้องพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการศึกษาโดยอาศัยหลักการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, 11) ดังนี้

1. เป้าหมายสำคัญของการประกันคุณภาพคือ การพัฒนาผู้เรียน
2. ถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร
3. ถือว่าบุคลากรทุกคนรวมทั้งที่เกี่ยวข้อง (เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา) มีหน้าที่ร่วมรับผิดชอบในการประกันคุณภาพตั้งแต่การวางแผน การติดตามประเมินผล การพัฒนาปรับปรุง การช่วยคิด ช่วยทำ ช่วยผลักดัน ฯลฯ

ธีระ รุญเจริญ (2546, 168-173) รวบรวมเรื่องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาไว้ ดังนี้

ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก คือ

1. การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา และ
2. การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สำหรับหลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก คือ

1. มุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่มุ่งตัดสิน จับผิด หรือให้คุณให้โทษ
2. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงและมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

3. มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษานาชาติ โดยมีเอกภาพในเชิงนโยบายหลากหลายการปฏิบัติ สถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน

4. มุ่งส่งเสริมและประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตรมากกว่าการกำกับและควบคุม

5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และพัฒนาการจัดการศึกษาจากทุกฝ่าย

สำหรับประโยชน์จากการประเมินคุณภาพภายนอก คือ ประชาชนทุกคน ตั้งแต่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหน่วยงานของรัฐ และเอกชน จะได้รับผลประโยชน์จากการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีกระบวนการที่จะรักษาคุณภาพไว้ และปรับปรุงให้มีมาตรฐานที่ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้างคนที่มีคุณภาพให้แก่ประเทศชาติ

กล่าวโดยสรุป การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการรับรองและให้การประกันกับผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่าสถานศึกษานั้นๆ เป็นสถานศึกษาที่มีระบบการบริหารจัดการการศึกษาที่มีคุณภาพ อันจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและผู้เรียนจะมีคุณภาพตามมา

มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกรอบสามด้านคุณภาพผู้เรียน

มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ซึ่ง สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ. 2544 - 2548) และประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ. 2549 - 2553) และประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ซึ่งยังคงหลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอกตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 หมวด 3 ที่ได้ระบุว่า การประกันคุณภาพภายนอกให้คำนึงถึงจุดมุ่งหมายและหลักการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 8) ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม และโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
3. สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษาของชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน
4. ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และพัฒนาการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น
6. คำนึงถึงความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกสิทธิ์ ปรึชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

ทั้งนี้ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 กำหนดให้ สมศ. ทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา
2. มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา
3. มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน

สำหรับในงานวิจัยฉบับนี้จะนำเสนอ การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ซึ่งจะมียุทธศาสตร์ดังนี้

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมศ. ได้กำหนด ตัวบ่งชี้ จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ ซึ่งครอบคลุมทั้ง 4 มาตรฐานตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนดโดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มตัวบ่งชี้ ได้แก่ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ กลุ่มตัวบ่งชี้ข้อตกลง จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และกลุ่มตัวบ่งชี้ มาตรการส่งเสริมจำนวน 2 ตัวบ่งชี้

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดตัวบ่งชี้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้ข้อตกลง และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริมให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 38 ซึ่งกำหนดให้ สมศ. ทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องต่อไปนี้ 1) มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา 2) มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา 3) มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4) มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน ดังจะเห็นความสอดคล้องตามตารางที่ 2 ตารางที่ 2 ความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้และมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ

กลุ่มตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้	มาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ
ตัวบ่งชี้พื้นฐาน	1. ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและสุขภาพจิตที่ดี	ผลการจัดการศึกษา
	2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	
	3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	
	4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น	
	5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	
	6. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	7. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	การบริหารจัดการศึกษา

ตารางที่ 2 (ต่อ)

กลุ่มตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้	มาตรฐานตามกฎ กระทรวงฯ
ตัวบ่งชี้ อัตลักษณ์	8. พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายใน โดยสถานศึกษาและต้นสังกัด	การประกันคุณภาพภายนอก
	9. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/ วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการ จัดตั้งสถานศึกษา	ผลการจัดการศึกษา
ตัวบ่งชี้มาตร การส่งเสริม	10. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	
	11. ผลการดำเนินงาน โครงการพิเศษเพื่อ ส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา	ผลการจัดการศึกษา
	12. ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อ ยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และ พัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนว ทางการปฏิรูปการศึกษา	การบริหารจัดการศึกษา

กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินภายใต้ภารกิจของสถานศึกษา โดยกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินบนพื้นฐานที่ทุกสถานศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ ซึ่งสามารถชี้ผลลัพธ์และผลกระทบได้ดี และมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน

กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลผลิต ตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา รวมถึงความสำเร็จตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อร่วมกันชี้แนะ ป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมตามนโยบายของรัฐซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตามกาลเวลาและปัญหาสังคมที่เปลี่ยนไป โดยมีเป้าหมายที่แสดงถึงความเป็นผู้นำสังคม อาทิ การรักษาดิน การบำรุงศาสนาและเทิดทูนพระมหากษัตริย์ การส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติเป็นแบบอย่าง การสร้างสังคมสันติสุขและความปรองดอง การส่งเสริมความร่วมมือในกรอก

ประชาคมอาเซียน การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม พลังงาน เศรษฐกิจ สุขภาพ ค่านิยม จิตสาธารณะ และ ความประหยัด รวมทั้งการแก้ปัญหาสังคม อาทิ ความขัดแย้ง อุบัติภัย และสิ่งเสพติด เป็นต้น

(เฉพาะกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานด้านผู้เรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) องค์การมหาชน) สำหรับมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) องค์การ มหาชน ได้ปรับปรุงให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศไปแล้ว มาตรฐานเพื่อ การประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ด้านผู้เรียนมีทั้งหมด 5 ตัวบ่งชี้ 17 ตัวบ่งชี้ย่อย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 21) ดังต่อไปนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี หมายถึง ผู้เรียนที่มีน้ำหนัก ส่วนสูง และ สมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ รวมทั้งรู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย และผู้เรียนที่มีสุนทรียภาพ มี ความซาบซึ้ง รับรู้ในคุณค่าหรือมีอารมณ์ความรู้สึกในสิ่งดีงาม

ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ย่อย ดังนี้

1.1 ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ รวมทั้งรู้จักดูแลตนเอง ให้มีความปลอดภัย

ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ รวมทั้งรู้จักดูแลตนเอง ให้มีความปลอดภัย หมายถึง ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง ตามเกณฑ์ของกรมอนามัย และมีสมรรถภาพ ทางกายตามเกณฑ์ของกรมพลศึกษา หรือสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และผู้เรียน ปลอดภัยจากปัญหาทางเพศ ยาเสพติด และสิ่งมอมเมา เช่น สุรา บุหรี่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เกม เป็นต้น

1.2 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ

ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ หมายถึง ผู้เรียนมีความซาบซึ้ง รับรู้ในคุณค่าหรือมีอารมณ์ ความรู้สึกในสิ่งที่ดีงามหรือไพเราะ จากการฝึกฝนหรือซึมซับ โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและ นอกหลักสูตร เช่น กิจกรรมศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ วรรณศิลป์ หรือนันทนาการ เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ หมายถึง ผู้เรียนที่เป็นลูกที่ดีของพ่อ แม่ หรือผู้ปกครองเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน และเป็นคนดีของสังคม

ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ย่อย ดังนี้

2.1 ผู้เรียนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่

ผู้เรียนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง หมายถึง ผู้เรียนมีคุณลักษณะของการเป็น ลูกที่ดีของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ได้แก่

2.1.1 บำรุง ดูแล กตัญญู สร้างความสุข ความสบายใจให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองตาม อรรถภาพ เช่น จัดหาหรือดูแลอาหารการกินของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง มีการ์ดอวยพร หรือของขวัญให้ตาม เทศกาล เป็นต้น

2.1.2 ช่วยทำกิจกรรม การงาน เช่น ช่วยทำ ความสะอาดบ้านหรืองานบ้าน ช่วยซื้อของ ช่วยกิจกรรมการงาน ที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองขอให้ช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ เป็นต้น

2.1.3 รักษาชื่อเสียงวงศ์สกุล เช่น การไม่เสพสิ่งเสพติด ไม่ดื่มสุรา ไม่เล่นการพนัน ไม่ สร้างความเดือดร้อนให้แก่พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง เป็นต้น

2.1.4 ประพฤติตนให้เหมาะสมกับความเป็นลูกที่ดี เช่น เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครองปฏิบัติตนในโอวาทของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ไหว้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ก่อนไปและกลับจากโรงเรียน เป็นต้น

2.2 ผู้เรียนเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน

ผู้เรียนเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน หมายถึง ผู้เรียนที่มีคุณลักษณะของการเป็นผู้เรียน ที่ดี ได้แก่ สุขภาพ นอบน้อม โอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ซื่อสัตย์สุจริต มุ่งมานะในการเรียนดูแลรักษาสถานที่และสิ่งของทั้งส่วนรวมและส่วนตัว อยู่อย่างพอเพียง รักษา ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย และยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และผู้เรียนที่ไม่ขาดเรียน ไม่มาสาย ไม่ออกจากการศึกษากลางคันเพราะ ปัญหาด้านความประพฤติ และไม่มีปัญหาด้านการปกครอง

2.3 ผู้เรียนมีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

ผู้เรียนมีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม หมายถึง ผู้เรียนให้การช่วยเหลือผู้อื่นหรือ ส่วนรวมในฐานะสมาชิกของสังคม และปฏิบัติอยู่ตลอดเวลาจนเป็นนิสัย เช่น บริจาคเพื่อสาธารณกุศล ช่วยทำความสะอาดสถานที่สาธารณะ ดูแลผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หมายถึง ผู้เรียนที่ค้นคว้าหาความรู้จากการอ่าน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ และผู้เรียนเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงร่วมกับผู้อื่นทั้งในและ นอกสถานศึกษา

ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ย่อย ดังนี้

3.1 ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้จากการอ่านและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้จากการอ่านและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ผู้เรียนเรียนรู้ ด้วยการแสวงหาข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดเห็น จินตนาการ ฯลฯ

ที่บันทึกไว้ในเอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์ แผ่นสไลด์ ใบบันทึก ป้ายโฆษณา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ โดยการอ่าน การดู การฟัง และการเขียน

3.2 ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงร่วมกับผู้อื่นทั้งในและนอกสถานที่

ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงร่วมกับผู้อื่นทั้งในและนอกสถานศึกษา หมายถึง ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา โดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมนั้นทั้งในและนอกสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น

ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น หมายถึง ผู้เรียนที่มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคม

ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ย่อย ดังนี้

4.1 ผู้เรียนมีความสามารถด้านการคิด

ผู้เรียนมีความสามารถด้านการคิด หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบ ที่นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551)

4.2 ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคม

ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคม หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการแก้ปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นสมรรถนะในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมีความสามารถในการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดีและมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี หมายถึง ร้อยละของผู้เรียนที่ได้คะแนนผลการทดสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) (O-NET) มากกว่าขีดจำกัดล่างของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 ทั้งนี้ สทศ.จะเป็นผู้ดำเนินการให้ตามโปรแกรมการคำนวณ

พัฒนาการทางการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับดีสูงขึ้นเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในปีที่ผ่านมา

ประกอบด้วย 8 ตัวบ่งชี้ย่อย ดังนี้

5.1 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับชั้น ป.6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางซึ่งการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

5.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ในระดับชั้น ป.6

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางซึ่งการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

5.3 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ในระดับชั้น ป.6

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางซึ่งการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต เพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับทุกคนทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงานอาชีพต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องใช้ และผลผลิตต่างๆ ที่มนุษย์ได้ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตและการทำงาน เหล่านี้ล้วนเป็นผลของความรู้วิทยาศาสตร์ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และศาสตร์อื่นๆ วิทยาศาสตร์ช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนาวิธีคิดทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลาย

และมีประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้ วิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge-based Society) ดังนั้น ทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะมีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

5.4 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับชั้น ป.6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางซึ่งการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

5.5 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในระดับชั้น ป.6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางซึ่งการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางสังคม ทางปัญญา หรือจิตวิญญาณ สุขภาพ หรือสุขภาวะจึงเป็นเรื่องสำคัญเพราะเกี่ยวข้องกับทุกมิติของชีวิต ซึ่งทุกคนควรจะได้เรียนรู้เรื่องสุขภาพ เพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม รวมทั้งมีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพจนเป็นกิจนิสัย อันจะส่งผลให้สังคมโดยรวมมีคุณภาพ

5.6 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในระดับชั้น ป.6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางซึ่งการเรียนรู้ศิลปะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ มีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

5.7 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในระดับชั้น ป.6

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางซึ่งการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐาน เป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข

5.8 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในระดับชั้น ป.6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางซึ่งการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชน โลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมนำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

กล่าวโดยสรุป คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลของการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่ครอบคลุมในเรื่องการเป็นคนมีความสุข เป็นคนดี และเป็นคนเก่ง โดยพิจารณาจากอารมณ์สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี เป็นคนดีของสถานศึกษา ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ ใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีเหตุผลใจ การตัดสินใจ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดี โดยจำแนกตามรายละเอียดต่างๆ โดยใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นตัวเทียบเคียงคุณภาพ

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ที่ตั้ง

สถานที่ทำการสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 101 ถนนชัยชุมพล ตำบล ปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช รหัสไปรษณีย์ 80110 หมายเลขโทรศัพท์ 0-7541-1670, 0-7533-2619, 0-7541-1165 โทรสาร 0-7533-2619 ต่อ 103,118 Website <http://www.nst2.obec.go.th>

เขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ครอบคลุมพื้นที่ 8 อำเภอ จาก 23 อำเภอ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย อำเภอทุ่งสง

อำเภอฉวาง อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอพิปูน อำเภอนาบอน อำเภอบางขัน อำเภอลำพรพรรณรา และอำเภอ
ช้างกลาง และมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดตรัง
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอลานสกาของจังหวัดนครศรีธรรมราช
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดกระบี่

วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์

1. วิสัยทัศน์

"ภายในปี 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เป็น
องค์กรคุณภาพชั้นนำตามหลักธรรมาภิบาล นักเรียนมีคุณภาพสู่มาตรฐานระดับสากล"

2. พันธกิจ

1. พัฒนาคุณภาพนักเรียนสู่มาตรฐานสากล
2. ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและ
เท่าเทียม
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

3. เป้าประสงค์

1. นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้นมีทักษะที่เป็น
สากล มีทักษะการอ่านการเขียน การคำนวณ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสุขภาวะที่ดี
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการ การศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐาน
4. สพป./สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่ดีได้รับความเชื่อมั่นและยอมรับจาก

สังคม

4. กลยุทธ์

1. พัฒนาคุณภาพนักเรียนสู่มาตรฐานสากล
2. เพิ่มโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการหลักธรรมาภิบาล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ชูชาติ แปลงล้วน (2551) ศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน : กรณีศึกษาโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการพัฒนาของโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านการจัดการบริหารโรงเรียน 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล การบริหารทั่วไป และในด้านหน้าที่การบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การนำและการควบคุม ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในแง่มุมต่างๆ ต่อไป

บุญตา ชาญธานี (2552) ศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ในภาพรวมในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเอาใจใส่ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างโรงเรียนและชุมชน การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและเป้าหมายของโรงเรียนอยู่ในระดับสูงตามลำดับ และบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

กรกมล เพิ่มผล (2554) ศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครู ในโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของครู ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการประกันคุณภาพของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เรืองศักดิ์ ชูปวา (2554) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง และการบริหารการใช้โรงเรียนเป็นฐานสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การบริหารการใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านหลักการบริหารตนเอง ด้านหลักการกระจายอำนาจ หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน และด้านหลักการมีส่วนร่วม

อรทัย เพียรชนะ (2554) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการบริหารงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสภวิทยาเขตชลบุรี 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาในสภวิทยาเขตชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการบริหารงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

จิราพร ศรีจันดา (2556) ศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสภวิทยาเขตหนองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุทิน เวทวงษ์ (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 สภวิทยาเขตระยอง 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอยู่ในระดับสูง และการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 โดยอยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สรุปได้ว่า การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เช่น ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารตนเอง เป็นต้น จะมีความสัมพันธ์เชิงบวกเกี่ยวกับการเอาใจใส่คุณภาพ การจัดการเรียนการสอน และทำให้โรงเรียนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง โรงเรียนและชุมชน ทำให้โรงเรียนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี อันจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานก็จะมี ความสัมพันธ์กันกับคุณภาพผู้เรียนด้วย เนื่องจากโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีก็จะส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนดีตามมาด้วยเช่นกัน

2. งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน

ฐิติวรรณ ลิพหวนิช (2550) ศึกษาภาวะผู้นำกับคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาค

ตะวันออกอยู่ในระดับมาก 2) ภาวะผู้นำกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออก จำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) ภาวะผู้นำกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออก โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง

ประเสริฐ สระแก้ว (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกันในการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์และมีระบบต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ควรดำเนินการส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพ

อรวิ นิจอหอ (2551) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมมีระดับการบริหาร อยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมและรายมาตรฐาน มีคุณภาพในระดับดี ทุกมาตรฐาน 3) ความสัมพันธ์ของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ภูวดล จุลสุคนธ์ (2552) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียน : กรณีศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อมเพื่อดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ ครู อาจารย์ และบุคลากรฝ่ายต่างๆ ยังไม่เข้าใจและควรเริ่มต้นอย่างไรดี ซึ่งเป็นปัญหาเกือบทั่วไป ในการปฏิบัติการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเริ่มจากใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการซึ่งพบว่าได้ผลระดับหนึ่งเท่านั้น ยังไม่เป็นที่พอใจของโรงเรียนมากนัก เนื่องจากใช้เวลาน้อยเกินไป จึงต้องมีการทำความเข้าใจร่วมกันกับคณะครูอีกพอสมควร จึงจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความสบายใจ และเกิดผลงานตามที่วางเป้าหมายไว้ การดำเนินงานคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหารของโรงเรียนในที่นี้คือผู้รับใบอนุญาต สมควรที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน หรืออย่างน้อยต้องรับรู้รับทราบ โดยเฉพาะขั้นตอนของการวิเคราะห์สภาพ

การปฏิบัติปัจจุบันการกำหนดความต้องการ เพื่อให้ทำให้การสนับสนุนให้การดำเนินงานสำเร็จ เกิดผลดีต่อโรงเรียน โดยเฉพาะในเรื่องการจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการของตัวบ่งชี้ที่สำคัญและเร่งด่วน

สุวิทย์ จันทร์เสถียร (2554) ศึกษาการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยปูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในส่วนของการเตรียมการพบว่าครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในดีขึ้น

ยุพาพร เพชรทอง (2557) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกรอบสาม ด้านคุณภาพผู้เรียนตามตัวบ่งชี้ ที่ 5 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษา พิษณุโลก เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกรอบสาม ด้านคุณภาพผู้เรียนตามตัวบ่งชี้ที่ 5 ของสถานศึกษา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้านจากสูงไปต่ำ พบว่าความสัมพันธ์ด้านการสอนงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงสุด รองลงมาด้านการเห็นความสำคัญของผู้ร่วมงาน ด้านการสื่อสาร และด้านการกระตุ้นการทำงาน

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน สรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียนนั้นขึ้นอยู่กับการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของบ้าน โรงเรียน และชุมชน หรือการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีระบบอย่างต่อเนื่องหลากหลาย มีหลักสูตรของสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรขั้นพื้นฐาน และมีระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอกเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

งานวิจัยต่างประเทศ

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

Brigid Limerick and Cheryl Anderson (1999, 401 – 414) ศึกษาเกี่ยวกับผู้บริหารหญิงกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน : รูปแบบใหม่ในยุคของการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกี่ยวกับอิทธิพลของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในเส้นทางการเป็นผู้นำ และในโอกาสความก้าวหน้าทางอาชีพการงาน โดยผู้บริหารหญิงเหล่านี้ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมฯ ที่ทดลองใช้ระบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยต่างรู้สึกว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น น่าจะเป็นแนวทางในการนำโรงเรียนของพวกเธอ และเตรียมความพร้อมสำหรับโอกาสอันท้าทายที่จะ

ได้รับการยอมรับในการอภิปรายกับคณะผู้บริหารการศึกษา อย่างไรก็ตามผู้บริหารหญิงเหล่านั้นรู้สึกว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนี้ จะไม่ช่วยยกระดับให้กับโอกาสความก้าวหน้าในหน้าที่การงานในอนาคตของพวกเขา เช่นเดียวกับวัฒนธรรมและลักษณะของระบบราชการกลางซึ่งยังคงยึดถือผู้ชายเป็นหลัก

Ping-Man Wong and Chi-Sum Wong (2005, 423 – 447) ศึกษาเกี่ยวกับบรรทัดฐานในการเลื่อนขั้น และ ความพึงพอใจของครูในโรงเรียนที่ฮ่องกง โดยกล่าวไว้ว่า หลังจากเริ่มใช้ระบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในปี 1980 ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของคณะผู้บริหารโรงเรียนอย่างมาก แม้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จะมีชื่อที่เรียกแตกต่างกันไปภายใต้ปัจจัยต่างๆ แต่โรงเรียนที่ใช้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นประจำ จะได้รับสิทธิในการตั้งเป้าหมายทิศทางต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วยตนเอง โดยในเรื่องของการเลื่อนขั้นเป็นประเด็นที่สำคัญในการบริหารจัดการโรงเรียนที่ควรให้ความสนใจมากขึ้น ในการบริหารธุรกิจโดยปกติทั่วไปจะใช้สิ่งของสำหรับจูงใจลูกจ้างนอกจากการเลื่อนขั้นเป็นระบบทดแทน ซึ่งจะสามารถยืดหยุ่นและบ่อยครั้งถูกปรับเข้ากับผลงานของพนักงานแต่ละคน อย่างไรก็ตามในระบบการศึกษาที่เป็นอยู่การจ่ายเงินตามระดับและโครงสร้างนั้นค่อนข้างถูกแก้ไขและเป็นการยากสำหรับครูใหญ่ที่จะใช้ระบบการทดแทนเป็นเครื่องมือที่จะจูงใจคณะครู ดังนั้นการเลื่อนขั้นจึงเป็นรางวัลที่สำคัญที่สุดที่ครูใหญ่จะสามารถใช้ได้

Songmi Kim and Eugene P. Kim (2005, 289 – 310) ศึกษาเกี่ยวกับประวัติย่อของคณะผู้บริหารโรงเรียนในเกาหลีใต้ : การเปรียบเทียบความสำคัญ โดยความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งเป็นความพยายามที่จะกระจายการรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางนี้ต่างเป็นเหตุให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนมีความกังวลที่จะยอมรับอย่างสนใจ ซึ่งจากงานวิจัยนี้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนในเกาหลีใต้นั้นมีความไม่พึงพอใจเกี่ยวกับอาชีพของตนและ งานวิจัยนี้ถูกนำไปเปรียบเทียบกับการดำเนินงานของคณะผู้บริหารโรงเรียนในสหรัฐอเมริกาและจีน การวิจัยนี้ทำให้เกิด การเปรียบเทียบกันในระดับนานาชาติ และในขณะเดียวกันได้แสดงถึงการไม่สะท้อนแนวโน้มที่จะรวมกลุ่มของหลายประเทศเข้าด้วยกันและระบบที่ขึ้นอยู่กับชนชาติ หรือภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกัน จุดเด่นที่งานวิจัยนี้นำเสนอมีความสำคัญกับความต้องการสำหรับเกาหลีใต้ ที่จะกำหนดขอบเขตใหม่ให้กับระบบการศึกษาและฝึกฝนเพื่อให้มีความโดดเด่นในนานาชาติที่ก้าวไปสู่ศตวรรษใหม่ที่ประนีประนอมกับประเพณีและ(ก่อน)ยุคสมัยใหม่

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน

Clive Dimmock (1995, 5 – 18) ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนโครงสร้างใหม่สำหรับโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ความสำคัญของระบบและการสอน สำหรับการเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยรายงานฉบับนี้ให้ความสำคัญกับคุณภาพของโรงเรียน โดยพิจารณาที่คุณภาพของครูและ การเรียน ซึ่งแต่ละสิ่งเกิดขึ้น

ได้ภายในตัวเอง รวมถึงคุณภาพของระบบและการจัดการ อย่างไรก็ตาม คิมมอคให้เหตุผลไว้ว่าอาจจะมี ความสัมพันธ์กัน ซึ่งความเป็นไปได้พิสูจน์ว่าความเชื่อใจในบทบาท โครงสร้างของโรงเรียน เป็น การเตรียมการสอนที่มีประสิทธิภาพและเป็นโอกาสที่ดีในการที่จะเรียนรู้ของนักเรียนทั้งหมด

Zachariah O. Wanzare (2002, 213 – 229) ศึกษาเกี่ยวกับการทบทวนการประเมินผลครูใน ประเทศโลกที่ 3 กรณีศึกษาของเคนย่า โดยในประเทศโลกที่ 3 เช่น เคนย่า ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากใน การจัดเตรียมเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา ซึ่งปัจจัยหลักซึ่งเชื่อมโยงกับคุณภาพการศึกษามีความสัมพันธ์ กับคุณภาพของครูด้วย โดยคุณภาพของครู เป็นสิ่งที่สำคัญใน 3 แนวทางหลัก ซึ่งเป็นกุญแจสู่การพัฒนา ทักษะที่สำคัญของการเรียน และการคิดด้วยตัวเองของผู้เรียน ก็เป็นตัวกำหนดพื้นฐานของแต่ละคน โดยถูกสร้างขึ้นและเป็นศูนย์กลางของการเข้าไปปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยตัดสินใจ ประเมินบทบาทของครู โดยมีจุดประสงค์หลัก 3 ประการคือ 1) ทบทวนเป้าหมายของการปฏิบัติหน้าที่ และกระบวนการประเมินผลครู 2) พิจารณาการฝึกฝนในปัจจุบันในเคนย่า สำหรับการประเมินผลครูที่ ไม่มีประสบการณ์หรือเพิ่งเริ่มต้น กับครูที่ประสบการณ์สูงหรือทรงคุณวุฒิ และ 3) นำเสนอทางเลือก ขอบข่ายงานของการปรับปรุงระบบการประเมินผลของครูในเคนย่า

Robert J. Starratt (2007, 165-183) ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำในสังคมของผู้เรียน การเรียนรู้ เพื่อสร้างคุณธรรมจริยธรรม โดยใช้แรงจูงใจในกิจกรรมการเรียน โดยกล่าวว่า คุณธรรมจริยธรรมใน แต่ละบุคคลสามารถเชื่อมโยงไปถึงพื้นฐานในการมีศีลธรรม ซึ่งมีอยู่ในตัวตนของแต่ละคน ความพยายาม ที่จะสร้างพื้นฐานความเข้าใจในกิจกรรมเกี่ยวกับศีลธรรมในโรงเรียน ซึ่งกิจกรรมที่เกี่ยวกับการคิดและ การใช้เหตุผลเป็นสิ่งแรกในการพัฒนาให้เห็นความแตกต่างระหว่างหลักจริยธรรมทั่วไปกับหลัก จริยธรรมขั้นสูง และเป็นการเตรียมสำหรับอธิบายเกี่ยวกับศีลธรรมในบทเรียน กล่าวคือ วิธีการนี้เป็น การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับศีลธรรม และค้นพบตัวตนที่แท้จริงของตนเอง และบทความนี้ ยังแสดงถึงการไปยึดถือกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียน ที่บิดเบือนไปจากความเป็นจริง ซึ่งเกี่ยวกับหลัก ธรรมชาติ โดย ไม่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและ คุณภาพผู้เรียน สรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของคณะ ผู้บริหารโรงเรียนอย่างมาก แม้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จะมีชื่อที่เรียกแตกต่างกันไปภายใต้ ปัจจัยต่างๆ แต่โรงเรียนที่ใช้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นประจำ จะได้รับสิทธิ์ในการ ตั้งเป้าหมายทิศทาง และ โครงสร้างต่างๆ ของโรงเรียนด้วยตนเองซึ่งโครงสร้างของโรงเรียนนั้นจะเป็น การเตรียมการสอนที่มีประสิทธิภาพและเป็นโอกาสที่ดีในการที่จะเรียนรู้ของนักเรียนทั้งหมด จึงส่งผลให้ เกิดคุณภาพของผู้เรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 2,312 คน แยกเป็นครูผู้สอน/ครูผู้ช่วย จำนวน 2,135 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 177 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 26 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษาของรัฐ 305 คน รวมทั้งหมด 331 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ปีการศึกษา 2559 ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และสุ่มอย่างง่ายจำนวนตามตารางเคิร์ชชีและมอร์แกน (Krejcie&Morgan,1970 อ้างถึงใน พิชิต ฤทธิจรูญ, 2554, 119) โดยมีรายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ขนาดของ โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
เล็ก	68	545	613	10	78	88
กลาง	82	964	1,046	12	138	150
ใหญ่	27	626	653	4	89	93
รวม	177	2,135	2,312	26	305	331

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ชุด โดยชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามผู้บริหารและครู ในสถานศึกษาของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่งหน้าที่และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามหลักการบริหาร 5 ประการ คือ การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน การบริหารตนเอง การตรวจสอบและถ่วงดุล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อยู่ในระดับ มาก

3 คะแนน หมายถึง มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อยู่ในระดับ น้อย

1 คะแนน หมายถึง มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ส่วนชุดที่ 2 เป็นแบบรวบรวมคุณภาพผู้เรียน โดยผู้วิจัยใช้ข้อมูลผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในรอบการประเมินรอบที่ 3 ช่วงปีการศึกษา 2554 -2558 ของสถานศึกษาประถมศึกษาของรัฐในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ที่ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้รวบรวมข้อมูลไว้

การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือ
2. สร้างเครื่องมือนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะและแก้ไขปรับปรุง

นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไข นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ค่า IOC ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.60 -1.00

3. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูของโรงเรียนบ้านวังคัลป์ โรงเรียนวัดควนกอ และโรงเรียนพรหมราชเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

4. นำข้อมูลจากแบบทดสอบมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับจำนวน 30 ชุด โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (α) อยู่ระหว่าง (0.31 – 0.91) และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

5. ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเพื่อทำหนังสือนำเสนอแบบสอบถามถึงผู้บริหาร และข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร และข้าราชการครูในสถานศึกษา

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 ชุด ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 26 ชุด และครูผู้สอนจำนวน 305 ชุด

3. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 331 ชุด ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. เก็บข้อมูลคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาโดยรวบรวมผลการประเมินคุณภาพของผู้เรียนจากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (สมศ.) ของสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตอนที่ 1 โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยจัดระดับตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, 121) ดังนี้
 - 4.51 – 5.00 หมายถึง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ระดับ มากที่สุด
 - 3.51 – 4.50 หมายถึง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ระดับ มาก
 - 2.51 – 3.50 หมายถึง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ระดับ ปานกลาง
 - 1.51 – 2.50 หมายถึง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ระดับ น้อย
 - 1.00 – 1.50 หมายถึง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ระดับ น้อยที่สุด
4. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบรวบรวมข้อมูลด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียนระดับประถมศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จากผลคะแนนประเมิน โดยผู้วิจัยได้ทำการกำหนดน้ำหนักคะแนนกับระดับคุณภาพ ดังนี้

4.1 เกณฑ์การประเมินคุณภาพของผู้เรียน

ช่วงคะแนน (เต็ม 10 คะแนน)

9.00 – 10.00	หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	ดีมาก
7.50 – 8.99	หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	ดี
6.00 – 7.49	หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	พอใช้
5.00 – 5.99	หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	ต้องปรับปรุง
0.00 – 4.99	หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ช่วงคะแนน (เต็ม 20 คะแนน) เฉพาะตัวบ่งชี้ที่ 5

16.00 – 20.00 หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	ดีมาก
12.00 – 15.99 หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	ดี
8.00 – 11.99 หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	พอใช้
4.00 – 7.99 หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	ต้องปรับปรุง
0.00 – 3.99 หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

4.2 การกำหนดค่าคะแนน กับระดับคุณภาพ

ระดับคุณภาพดีมาก	=	5
ระดับคุณภาพดี	=	4
ระดับคุณภาพพอใช้	=	3
ระดับคุณภาพต้องปรับปรุง	=	2
ระดับคุณภาพต้องปรับปรุงเร่งด่วน	=	1

และนำค่าคะแนนที่ได้รับแต่ละด้านของทุกโรงเรียนมาทำการหาค่าเฉลี่ย โดยจัดระดับตามเกณฑ์ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2555) ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง	คุณภาพของผู้เรียน	ระดับ	ดีมาก
3.75 – 4.49 หมายถึง	คุณภาพของผู้เรียน	ระดับ	ดี
3.00 – 3.75 หมายถึง	คุณภาพของผู้เรียน	ระดับ	พอใช้
2.50 – 2.99 หมายถึง	คุณภาพของผู้เรียน	ระดับ	ต้องปรับปรุง
0.00 – 2.49 หมายถึง	คุณภาพของผู้เรียน	ระดับ	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

5. นำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาจัดตาราง แปลความหมาย ดีความจากตารางอภิปรายผล และสรุปผลการวิจัย

6. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช 2 ใช้สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระดับความสัมพันธ์โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2553, 324) ดังนี้

- 6.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์สูงมาก
- 6.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.71 - 0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์สูง
- 6.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.31 - 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์ปานกลาง
- 6.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.01 - 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่ำ
- 6.5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าร้อยละ (percentage)
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติที่ใช้ในการหาความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach 's Alpha Coefficient)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์โดยการทดสอบความสัมพันธ์อย่างง่ายเพื่อทดสอบสมมติฐาน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ของสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และ รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
4. ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
5. ตอนที่ 3 การวิเคราะห์คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา

6. ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
sig.	แทน	ค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Significant)
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

ข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	32	9.67
ครูผู้สอน (ข้าราชการครู)	299	90.33
ขนาดของโรงเรียน		
โรงเรียนขนาดเล็ก	88	26.59
โรงเรียนขนาดกลาง	150	45.32
โรงเรียนขนาดใหญ่	93	28.09
รวม	331	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน (ข้าราชการครู) จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 90.33 และผู้บริหาร จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.67 และส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 45.32 รองลงมา คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 28.09 และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 26.59

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ผลการวิเคราะห์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ปรากฏดังตารางที่ 5 – 10

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวม

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
ด้านการกระจายอำนาจ	3.85	0.49	มาก
ด้านการมีส่วนร่วม	4.39	0.24	มาก
ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน	4.33	0.27	มาก
ด้านการบริหารตนเอง	4.17	0.34	มาก
ด้านการตรวจสอบและการถ่วงดุล	4.48	0.36	มาก
รวม	4.24	0.23	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อจำแนกตามรายด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการตรวจสอบและการถ่วงดุล ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.39$) ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน ($\bar{X} = 4.33$) ด้านการบริหารตนเอง ($\bar{X} = 4.17$) และด้านการกระจายอำนาจ ($\bar{X} = 3.85$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการกระจายอำนาจ

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1	สถานศึกษากำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรอย่างเหมาะสม	3.74	0.66	มาก
2	สถานศึกษากระจายอำนาจการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และ ด้านการบริหารทั่วไป	3.77	0.61	มาก
3	ความเป็นอิสระในการตัดสินใจของสถานศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป	3.75	0.71	มาก
4	สถานศึกษาจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดย ความร่วมมือจากทุกฝ่าย	3.82	0.78	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
5	สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติงาน	3.60	0.69	มาก
6	สถานศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม พัฒนาคุณภาพ การเรียน การสอน การให้คำปรึกษา การ แก้ปัญหาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.51	0.73	มาก
7	สถานศึกษาระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจาก แหล่งต่าง ๆ	4.01	0.93	มาก
8	สถานศึกษามีอิสระในการใช้จ่ายได้ เพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	3.85	0.82	มาก
9	สถานศึกษามอบหมายงาน บทบาท หน้าที่การ ปฏิบัติงาน ให้คณะกรรมการสถานศึกษาและครู ได้อย่างเหมาะสม	3.92	0.70	มาก
10	อำนาจของสถานศึกษาในการจัดซื้อ จัดจ้างด้วย ตนเองตามระเบียบ กระทรวงการคลังกำหนด	4.08	0.82	มาก
11	สถานศึกษากระจายงานเป็นฝ่ายต่างๆ และมอบ อำนาจงานให้ฝ่ายต่างๆ มีอำนาจในการตัดสินใจ	4.14	0.64	มาก
12	สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ ทันสมัย สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	4.03	0.70	มาก
สรุปภาพรวม		3.85	0.49	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการกระจายอำนาจ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า สถานศึกษากระจายงานเป็นฝ่ายต่างๆ และมอบอำนาจงานให้ฝ่ายต่างๆ มีอำนาจในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมา คือ อำนาจของสถานศึกษาในการจัดซื้อ จัดจ้างด้วยตนเอง ตามระเบียบ กระทรวงการคลังกำหนด ($\bar{X} = 4.08$) และสถานศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม พัฒนา คุณภาพการเรียน การสอน การให้คำปรึกษา การแก้ปัญหาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.51$)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการมีส่วนร่วม

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1	สถานศึกษาประชุม คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร ท้องถิ่นในการจัดการศึกษา	3.81	0.54	มาก
2	สถานศึกษาจัดให้วิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้แก่ผู้เรียนอย่างหลากหลายสาขาวิชา	4.38	0.53	มาก
3	บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาประชุม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.27	0.57	มาก
4	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาและครูมีส่วนร่วมตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา	4.09	0.72	มาก
5	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายของโรงเรียน	4.67	0.62	มากที่สุด
6	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำกับมาตรฐานการศึกษา	4.69	0.61	มากที่สุด
7	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.15	0.69	มาก
8	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา	4.33	0.73	มาก
9	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา	4.65	0.61	มากที่สุด
10	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู	4.07	0.55	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
11	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดแผนพัฒนาครู	4.23	0.42	มาก
12	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา และครู แสวงหาแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.65	0.48	มากที่สุด
13	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.79	0.41	มากที่สุด
14	การบริหารงานของสถานศึกษาเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่างๆ เช่น การประชุมคณะกรรมการ นักเรียน ผู้รับฟังความคิดเห็น	4.65	0.48	มากที่สุด
สรุปภาพรวม		4.39	0.24	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการมีส่วนร่วมโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) รองลงมา คือ สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำกับมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.69$) และสถานศึกษาประชุม คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร ท้องถิ่นในการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.81$)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบเกี่ยวกับการจัดตั้งกรรมการสถานศึกษา	4.55	0.59	มากที่สุด
2	สถานศึกษาใช้วิธีการประชาธิปไตยในการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษา	4.60	0.62	มากที่สุด
3	คณะกรรมการสถานศึกษามาจากตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ อย่างหลากหลายและมีส่วนร่วมครบถ้วน	4.63	0.58	มากที่สุด
4	สถานศึกษากำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาการศึกษาสอดคล้องตรงกับความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษา	4.65	0.48	มากที่สุด
5	สถานศึกษาสร้างและพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องและตรงกับความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษา	4.24	0.57	มาก
6	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์และมอบหมายให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา	4.05	0.58	มาก
7	สถานศึกษารับฟังคำแนะนำในการบริหารงานด้านงบประมาณ – การเงินของคณะกรรมการสถานศึกษา	4.21	0.60	มาก
8	คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	3.98	0.67	มาก
9	คณะกรรมการสถานศึกษามีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ และนำมติที่ประชุมไปสู่การปฏิบัติจริง	3.66	0.56	มาก

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
10	ระเบียบวาระและมติที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนใหญ่มุ่งเน้นประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.84	0.42	มากที่สุด
11	คณะกรรมการสถานศึกษามีความเข้าใจในเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน ตรงกัน และมีความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน	4.52	0.77	มากที่สุด
12	คณะกรรมการสถานศึกษาระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาจัดการศึกษา	4.06	0.74	มาก
สรุปภาพรวม		4.33	0.27	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการมีส่วนร่วมโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ระเบียบวาระและมติที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนใหญ่มุ่งเน้นประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) รองลงมา คือ สถานศึกษากำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาการศึกษาสอดคล้องตรงกับความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.65$) และคณะกรรมการสถานศึกษามีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ และนำมติที่ประชุมไปสู่การปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.66$)

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียน
เป็นฐาน ด้านการบริหารตนเอง

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1	สถานศึกษาสำรวจ วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาสและอุปสรรค ของสถานศึกษา	4.63	0.67	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ ครอบคลุมทั้ง ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และ ด้านบริหารงาน ทั่วไป	4.66	0.67	มากที่สุด
3	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัด คุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา	4.19	0.64	มาก
4	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการ การเงิน งบประมาณ ทรัพย์สิน และรายได้ต่าง ๆ ของสถานศึกษา	4.37	0.67	มาก
5	สถานศึกษากำหนดเกณฑ์วิธีการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา	4.61	0.68	มากที่สุด
6	สถานศึกษากำหนดอัตรากำลังและมาตรฐาน ตำแหน่งของครู และบุคลากรที่ตรงกับ ความต้องการของสถานศึกษา	4.41	0.62	มาก
7	สถานศึกษาเลือกใช้แบบเรียนหนังสือ และสื่อ ประกอบการเรียน การสอนอื่น ๆ ได้สอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียน	3.95	0.46	มาก
8	สถานศึกษาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้ ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องรอกการตัดสินใจจาก หน่วยงานบังคับบัญชาที่สูงกว่า	3.86	0.78	มาก
9	สถานศึกษาระดมทรัพยากรทางการศึกษาจาก ชุมชน เช่น คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อมา พัฒนาโรงเรียนตนเองได้อย่างอิสระ	3.80	0.77	มาก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
10	สถานศึกษาได้รับอิสระให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารภายในสถานศึกษา	3.74	0.78	มาก
11	สถานศึกษาบริหารจัดการด้านต่างๆ อย่างอิสระและคล่องตัวในการตัดสินใจ	3.56	0.61	มาก
12	สถานศึกษามีอิสระบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	3.89	0.88	มาก
13	สถานศึกษามีอำนาจจัดซื้อจัดจ้างด้วยตนเองตามระเบียบข้อปฏิบัติ	4.16	0.75	มาก
14	สถานศึกษาบริหารงานในรูปแบบคณะบุคคลแต่ละสายงาน	3.98	0.84	มาก
15	สถานศึกษาให้ทุกฝ่ายงานทำแผนการพัฒนารองเอง	4.67	0.62	มากที่สุด
สรุปภาพรวม		4.17	0.34	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการบริหารตนเอง โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า สถานศึกษาให้ทุกฝ่ายงานทำแผนการพัฒนารองเอง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทั้ง ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และ ด้านบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.66$) และสถานศึกษาบริหารจัดการด้านต่างๆ อย่างอิสระและคล่องตัวในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.56$)

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหาร โดยใช้โรงเรียน
เป็นฐาน ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1	สถานศึกษาจัดและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ที่เพียงพอต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	4.69	0.61	มากที่สุด
2	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสู่สาธารณชน	4.20	0.60	มาก
3	สถานศึกษารายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	4.40	0.64	มาก
4	สถานศึกษาประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อรายงานความสำเร็จของการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา	4.55	0.77	มากที่สุด
5	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาสามารถตรวจสอบผลการดำเนินงานจากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาได้	4.00	0.66	มาก
6	สถานศึกษาร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาและครูจัดทำแนวปฏิบัติการประเมินผลของสถานศึกษา	4.10	0.66	มาก
7	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษา และครูร่วมจัดระบบนิเทศ ติดตามกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา	4.50	0.77	มาก
8	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษา และครูร่วมตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.71	0.61	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
9	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษา และ ครูมีบทบาทกำกับ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานของสถานศึกษา	4.65	0.48	มากที่สุด
10	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน คุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา	4.55	0.59	มากที่สุด
11	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลงาน	4.60	0.62	มากที่สุด
12	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน โครงการต่างๆ	4.63	0.58	มากที่สุด
13	สถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเอง	4.65	0.48	มากที่สุด
สรุปภาพรวม		4.48	0.36	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการตรวจสอบและ
ถ่วงดุล โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย
พบว่า สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษา และครูร่วมตรวจสอบ ติดตามการใช้งบประมาณ
ตามแผนปฏิบัติการประจำปี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดและ
พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ที่เพียงพอต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.69$) และ
สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาสามารถตรวจสอบผลการดำเนินงานจากรายงาน
การประเมินตนเองของสถานศึกษาได้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.00$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ปรากฏดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพผู้เรียน
1	ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	4.84	0.37	ดีมาก
2	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์	4.97	0.18	ดีมาก
3	ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้ อย่าง ต่อเนื่อง	4.38	0.49	ดี
4	ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น	4.41	0.50	ดี
5	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	3.13	0.94	พอใช้
สรุปภาพรวม		4.34	0.24	ดี

จากตารางที่ 9 พบว่า คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามรายด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.97$) ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.84$) ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.41$) ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.38$) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 3.13$)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 แสดงดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

การบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน	ระดับคุณภาพของผู้เรียน					ผลสัมฤทธิ์ ทางการ เรียนของ ผู้เรียน (3.13)	รวม (4.34)
	ผู้เรียนมี		ผู้เรียนมี ความรู้ และเรียนรู้ อย่าง ต่อเนื่อง	ผู้เรียนคิด เป็น ทำ เป็น แก้ปัญหา ได้	ผู้เรียนมี คุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม ที่พึง ประสงค์		
	ผู้เรียนมี สุขภาพ กายและ สุขภาพจิต ที่ดี	ผู้เรียนมี คุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม ที่พึง ประสงค์					
	(4.84)	(4.97)	(4.38)	(4.41)			
ด้านการกระจายอำนาจ (3.85)	.632**	.623**	.559**	.695**	.826**	.760**	
ด้านการมีส่วนร่วม (4.39)	.814**	.814**	.576**	.859**	.654**	.836**	
ด้านการคืนอำนาจการจั ดการศึกษาให้ประชาชน (4.33)	.533**	.516**	.873**	.591**	.554**	.603**	
ด้านการบริหารตนเอง (4.17)	.888**	.892**	.543**	.820**	.554**	.825**	
ด้านการตรวจสอบและ ถ่วงดุล (4.48)	.897**	.870**	.558**	.828**	.590**	.832*	
รวม (4.24)	.841**	.834**	.621**	.858**	.715**	.889**	

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 12 พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับสูง ($r = .889$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนสูงสุดอยู่ในระดับสูง ($r = .836$) และด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชนมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .603$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังต่อไปนี้

สรุป

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

1.2 เพื่อศึกษาคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

2. สมมติฐานการวิจัย

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 2,312 คน แยกเป็นครูผู้สอน/ครูผู้ช่วย จำนวน 2,135 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 177 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และสุ่มอย่างง่ายจำนวนตามตารางเคริชชีและมอร์แกน (Krejcie&Morgan,1970 อ้างถึงใน พิชิต ฤทธิ์จตุณ, 2554, 119) ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 26 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษาของรัฐ 305 คน รวมทั้งหมด 331 คน

3.2 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมา โดยได้รับคำปรึกษาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาเครื่องมือ ในหาความเที่ยงเชิงเนื้อหา แล้วนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อหาอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง 0.31 – 0.91 และค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 ซึ่งผ่านเกณฑ์ สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษาด้วยตนเอง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.4.2 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตอนที่ 1 โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

3.4.3 วิเคราะห์ข้อมูลการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.4.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบรวบรวมข้อมูลด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียน

3.4.5 นำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาจัดตาราง แปลความหมาย ดีความจากตารางสรุปผล และอภิปรายผล

3.4.6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ใช้สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์

4. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เรียงลำดับจาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา คือ ด้านการตรวจสอบและการถ่วงดุล ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการคืนอำนาจ การจัดการศึกษาให้ประชาชน ด้านการบริหารตนเอง และด้านการกระจายอำนาจ

2. คุณภาพของผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.34$)

3. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับสูง ($r = .889$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ และเมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียนสูงสุดใน ระดับสูง ($r = .836$) และด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชนมีความสัมพันธ์กับคุณภาพ ของผู้เรียนต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .603$)

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของ ผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้วิจัยจะ กล่าวถึงประเด็นที่ค้นพบตามจุดมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัยมีสาระในการอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีการบริหารอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีการส่งเสริมสนับสนุนใน เรื่องของการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา และเห็นความสำคัญของเรื่องการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน และนโยบายภาครัฐได้ให้ความสำคัญโดยกำหนดเป็นหลักเกณฑ์และวิธีการกระจาย อำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 เพื่อเป็นหลักปฏิบัติให้กับสถานศึกษาต่าง ๆ ได้มี แนวทางในการปฏิบัติให้เข้าใจตรงกัน จึงทำให้พบว่าสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ใน ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ แปลงล้วน (2551) ที่พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน : กรณีศึกษาโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาเชิงทราย เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรวิ นิจอหอ (2551) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมมีระดับการบริหาร อยู่ในระดับมาก

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองศักดิ์ ชูปวา (2554) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิติน เวทวงษ์ (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตระยอง 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยภาพรวมมีอยู่ในระดับ

2. จากผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในภาพรวมผู้เรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งมีการเจริญในหลายๆ ด้าน ทำให้สามารถจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย มีระบบการติดต่อสื่อสารที่สะดวกสบาย อีกทั้งมีแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย มีการระดมทรัพยากรและได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผลการประเมินคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในภาพรวมผู้เรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับดีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ สระแก้ว (2550) ที่การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของผู้เรียนอยู่ในระดับดี

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวิ นิจอหอ (2551) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมและรายมาตรฐาน มีคุณภาพในระดับดีทุกมาตรฐาน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่าภาพรวมมี

ความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีความเข้าใจในหลักการและวิธีการปฏิบัติของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองศักดิ์ ชูปวา (2554) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง และการบริหารการใช้โรงเรียนเป็นฐานสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การบริหารการใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านหลักการ บริหารตนเอง ด้านหลักการกระจายอำนาจ หลักการค้ำอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน และด้าน หลักการมีส่วนร่วม

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทิน เวทวงษ์ (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตระยอง 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลอยู่ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของ ผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกระจายอำนาจ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ลำดับ คือ สถานศึกษากำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรอย่าง เหมาะสม สถานศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม พัฒนาคุณภาพการเรียน การสอน การให้คำปรึกษา การแก้ปัญหาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีหลักการการกระจายอำนาจให้แก่ บุคลากรอย่างเหมาะสม และควรมิเทศ กำกับ ติดตาม พัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอน มีการให้ คำปรึกษา และแก้ปัญหาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทแวดล้อม ซึ่งจะ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานตรงกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นต่อไป

2. จากผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรทำความเข้าใจและร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุ เพื่อแก้ปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยสถานศึกษาจัดกิจกรรมหรือโครงการรองรับในมาตรฐานด้านที่ผู้เรียนมีปัญหา

3. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในระดับสูงมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาและครูจัดทำแนวปฏิบัติการประเมินผลของสถานศึกษาและมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนระดับประถมศึกษาหรือในโรงเรียนเอกชนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกันบ้าง เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจในการวางแผนการดำเนินงาน

2. ควรทำการวิจัยในเรื่องนี้ในโรงเรียนประถมศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 บ้าง เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาพิจารณาว่าผลการวิจัยสอดคล้องหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร มาจากสาเหตุใด

บรรณานุกรม

- กรกมล เพิ่มผล. (2554). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน
วิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). เอกสารแนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้.
กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ
- กระทรวงมหาดไทย. (2553). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร : กองโยธาธิการ และผังเมือง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). การประกันคุณภาพของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- กัญนิภา พรหมณ์พิทักษ์. (2549, ตุลาคม – ธันวาคม). ปรับการเรียน เปลี่ยนการสอน : เด็กไทยก้าวไกล
ตั้งใจหวัง. วารสารวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 9.
_____. (2550, เมษายน – มิถุนายน). ก้าวไกลไปพร้อมกัน สู่คุณภาพคือผู้เรียน. วารสารวิชาการ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 10.
- จรรยาพร ธรณินทร์. (2550). สรุปการบรรยาย ทิศทาง กศน. ในปี 2551 เรื่อง แนวโน้มการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- จรัส อติวิทยากรณ์. (2553). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จรูณี แก้วเขียน. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี :
บุ๊ค พอยท์.
- จามจรี จำเมือง และคณะ. (2558). คู่มือเตรียมสอบ แนวข้อสอบ ผู้บริหารสถานศึกษา การศึกษาเพื่อเลื่อน
ตำแหน่ง เปลี่ยนตำแหน่ง พร้อมเฉลย. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- จิราพร ศรีจันดา. (2556). บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารโดยใช้
โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสหวิทยาเขตหนองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิราภรณ์ ศิริทวี. (2545). เทคนิคการจัดกิจกรรมให้นักเรียนสร้างความรู้. วิชาการ 1 (9) : 37 – 52.

- จุฑารัตน์ ชัชวาล. (2550). พฤติกรรมการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ชูชาติ แปลงล้วน. (2551). ศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน : กรณีศึกษาโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร : ไทเนรมิตกิจอินเตอร์ โพรเกรสซิฟ.
- ฐิติวรรณ ลีพหวนิช. (2550). การศึกษาภาวะผู้นำกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐยา สินตระการผล. (2554). การบริหารจัดการนวัตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2553). การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ถวิล มาตรเลี่ยม. (2545). การปฏิรูปการศึกษา:โรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ School-Based Management : SBM. กรุงเทพมหานคร : เสมารธรรม.
- เทพพิทักษ์ โกยกอบเกียรติ. (2550). ผลการบริหารเพื่อพัฒนาตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : เนติกุลการพิมพ์ จำกัด.
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). สภาพและปัญหาการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : แอล.ที.เพรส.
- _____. (2550). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- _____. (2557). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและการบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา เพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอกรอบ 3. กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญตา ชาญธานี. (2552). สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- บุญมา กัมปนาทพงษ์. (2544). บทความเรื่องสรุปคำบรรยายพิเศษเรื่อง School-Based Management โดย Prof.Dr.Yin Cheng. รวมบทความเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน S.B.M. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี.
- บุญมี เณรยอด. (2546). การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ. กรุงเทพมหานคร : เสมอธรรม.
- ประยงค์ เนาวบุตร. (2550). การบริหารคุณภาพ ในเอกสารแนบท้ายแผนกิจกรรม ชุดวิชา 23700 ทฤษฎี และแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 4. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2554). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : ปัญญาชน.
- ประเสริฐ สระแก้ว. (2550). การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2543). หลักการจัดการศึกษา. ใน ชุดฝึกอบรมต้นแบบสำหรับครู : ประมวลสาระ โครงการศึกษาความร่วมมือระหว่าง สำนักปฏิรูปการศึกษา และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน่วยที่ 1 หน้า 13 – 14 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรีชาภรณ์ ตั้งคุณานันท์. (2557). การจัดการห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : มิน เซอร์วิส.
- ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล. (2554). การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : หจก. บ้านหนังสือโกสินทร์.
- เปรมวดี ศรีชนพล. (2549, กรกฎาคม – กันยายน). แหล่งการเรียนรู้สู่การบูรณาการการเรียนการสอน. วารสารวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 9.
- พงษ์เทพ สันติกุล. (2558). องค์การและการบริหารจัดการสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2543). นโยบาย และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน : ความเป็นหุ้นส่วนทาง การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2554). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- ภัทรารุช มีทรัพย์มัน. (2556). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ภูวดล จุลสุคนธ์. (2552). การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การจัดการศึกษา : โดยชุมชน เพื่อชุมชน และสังคมไทย. กรุงเทพฯ : ไทยร่มเกล้า.
- ยุพาพร เพชรทอง. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายนอกกรอบสาม ด้านคุณภาพผู้เรียนตามตัวบ่งชี้ที่ 5 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2555. กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2555). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 4. สงขลา : โรงพิมพ์นำศิลป์.
- _____. (2556). การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 5 ฉบับปรับปรุง. สงขลา : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เรืองศักดิ์ ชูปวา. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ลาวัลย์ รักรัตย์. (2550, กรกฎาคม – กันยายน). แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดระดับสูง. วารสารวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 10.
- วรการ เวชวงษ์. (2550). การบริหารสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิ.
- วรรณ ขุนศรี. (2550, กรกฎาคม – กันยายน). มุมมอง การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในวิชาหลัก. วารสารวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 10.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2551). องค์กรและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : ธนชัยการพิมพ์ จำกัด.
- วินัย ดิศสงค์ และคณะ. (2552). การบริหารโรงเรียนเชิงกลยุทธ์ : ตัวอย่างนวัตกรรมทางการบริหารและวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : เป็นภาษาและศิลปะ.
- วีระยุทธ ชาติกาญจน์. (2555). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริกาญจน์ จอมนวล. (2555). การดำเนินงานตามมาตรฐานคุณภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาละเมิง 2 อำเภอละเมิง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สมพิศ ไห้งาม. (2550). การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหง (สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมศักดิ์ คลประสิทธิ์. (2544). การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา. ค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2558 จาก <http://www.moe.go.th/main2/article/article-somsak/article-somsak08.htm>.
- สมาน อัสวภูมิ. (2553). การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ : แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 4. อุบลราชธานี : หจก.อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สมาน อัสวภูมิ. (2553). การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ : แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 4. อุบลราชธานี : หจก.อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2551). ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัมมา ธนินิตย์. (2556). หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2. (2557, พฤศจิกายน). เอกสารประกอบการประชุมผู้บริหารสถานศึกษา ครั้งที่ 1/2558.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และ วิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2554). คู่มือการประเมินภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558). กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา สมศ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- _____. (2547). ปญจปฏิรูปการศึกษา แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2546). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- _____. (2545). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561). กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุทิน เวทวงษ์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตระยอง 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุธรรม รัตน์ โชติ. (2552). พฤติกรรมองค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ท็อป จำกัด.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ปัญญาชน.
- สุรพันธ์ ฉันทแดนสุวรรณ. (2550). หลักการบริหารธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : จุดทอง.
- สุรัฐ ศิลปะอนันต์. (2543). กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของคุรุสภา.
- สุวิทย์ จันทร์เสถียร. (2554). การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยปูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- หลุย จำปาเทศ. (2552). จิตวิทยาสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2556). นักบริหารมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- อนิวัช แก้วจางค์. (2554). หลักการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 3 (แก้ไขและเพิ่มเติม). สงขลา : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- _____. (2556). การจัดการทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อรทัย เพียรชนะ. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการบริหารงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 18. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรพินท์ สฟโชคชัย. (2550). หลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม. เอกสารประกอบคำบรรยายการบริหารแบบมีส่วนร่วม เมื่อ 30 เมษายน 2550 ณ ห้องประชุม ก.พ.ร. ชั้น 5 สำนักงาน ก.พ.ร.
- อรวี นิจอหอ. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน School-Based Management. กรุงเทพมหานคร กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

- Brigid Limerick and Cheryl Anderson. (1999). **Female Administrators and School-Based Management : New Models in an Era of Change**. Journal of Educational Management Administration & Leadership 27 : 401 – 414 Retrieved September 8 , 2015 , from <http://ema.sagepub.com/cgi/content/abstract/27/4/401> .
- Cheng, Yin cheong. (1996). **school Effective and Schoolbased Management. A Mechanism for Development**. Washington, D.C. : The Falmer prees.
- Clive Dimmock. (1995). Restructuring for School Effectiveness: Leading. **Organising and Teaching for Effective Learning**. Journal of Educational Management Administration & Leadership 23 : 5 - 18 Retrieved September 8 , 2015 , from <http://ema.sagepub.com/cgi/content/abstract/23/1/5>.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), pp. 607 – 610.
- Kuehn, S.T. (1996). **The Structure of Scientific Revolutions**. (3rd edition). United State of America : The University of Chicago.
- Murphy, J. & Beck, L.G. (1995). **The four imperatives of a successful school**. Thousand Oaks, CA : Corwin Press.
- Myers, D, and Stonehill, R.[Online]. **School-based management**. Available : <http://www.ed.gov/pubs/OR/ConsumerGuides/baseman.html>,1993.
- Ping-Man Wong and Chi-Sum Wong. (2005). **Promotion Criteria and Satisfaction of School Teachers in Hong Kong**. Journal of Educational Management Administration & Leadership 23 : 423 – 447 Retrieved September 8 , 2015 , from <http://ema.sagepub.com/cgi/content/abstract/33/4/423>.
- Robert J. Starratt. (2007). **“Leading a Community of Learners: Learning to be Moral by Engaging the Morality of Learning”**. Journal of Educational Management Administration & Leadership 35 : 165 – 183 Retrieved September 8 , 2015 , from <http://ema.sagepub.com/cgi/content/abstract/35/2/165>.
- Songmi Kim and Eugene P. Kim. (2005). **Profiles of School Administrators in South Korea: A Comparative Perspective**. Journal of Educational Management Administration & Leadership 33 : 289 - 310 Retrieved September 8 , 2015 , from <http://ema.sagepub.com/cgi/content/abstract/33/3/289>.
- Zachariah O. Wanzare. (2002). **Rethinking Teacher Evaluation in the Third World : The Case of Kenya**. Journal of Educational Management Administration & Leadership 30 : 213 – 229 Retrieved September 8 , 2015 , from <http://ema.sagepub.com/cgi/content/abstract/35/2/165>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระยุทธ ชาตะกาญจน์
อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
3. นายสมยศ ทองคงใหม่
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองหว้า อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
4. นางอาภรณ์ อ่อนคง
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเกาะปราง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
5. นางบำเพ็ญ หนูกลับ
ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 0557.07/ว 214

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าजू อำเภอมะเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

29 มิถุนายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน คุณอาภรณ์ อ่อนดั่ง (ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเกาะปราง)
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวจิรัสสา ไสยแก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัย
เพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพ
ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บำรุง ศรีนวลปาน
เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.กุสุมา ใจสบาย เป็นกรรมการที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พิจารณา แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มี
ความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการ
ตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้างและการใช้ภาษาในประเด็นคำถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อ
นำไปปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่ง นักศึกษาจะขอนำเครื่องมืองานวิจัยไป
ประสานกับท่านด้วยตนเองตามวันและเวลาที่ท่านกรุณานัดหมายให้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินวล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0 7580 9860

โทรสาร 0 7537 7438

ที่ ศธ 0557.07/ว 214

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าजू อำเภอมะเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

29 มิถุนายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน คุณสมยศ ทองคงใหม่ (ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองหว้า)
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวจิรัสสา ไสยแก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัย
เพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพ
ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บำรุง ศรีนวลปาน
เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.กุสุมา ใจสบาย เป็นกรรมการที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พิจารณา แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มี
ความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการ
ตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้างและการใช้ภาษาในประเด็นคำถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อ
นำไปปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่ง นักศึกษาจะขอนำเครื่องมืองานวิจัยไป
ประสานกับท่านด้วยตนเองตามวันและเวลาที่ท่านกรุณานัดหมายให้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินวล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0 7580 9860

โทรสาร 0 7537 7438

ที่ ศธ 0557.07/ว 214

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าजू อำเภอมะเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

29 มิถุนายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช)

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวจิรัสสา ไสยแก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บำรุง ศรีนวลปาน เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.กุสุมา ใจสบาย เป็นกรรมการที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พิจารณา แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้างและการใช้ภาษาในประเด็นคำถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่ง นักศึกษาจะขอนำเครื่องมืองานวิจัยไปประสานกับท่านด้วยตนเองตามวันและเวลาที่ท่านกรุณานัดหมายให้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสีนวล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0 7580 9860

โทรสาร 0 7537 7438

ที่ ศธ 0557.07/ว 214

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าजू อำเภอมะเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

29 มิถุนายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง (รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช)

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวจิรัสสา ไสยแก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บำรุง ศรีนวลปาน เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.กุสุมา ใจสบาย เป็นกรรมการที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พิจารณา แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้างและการใช้ภาษาในประเด็นคำถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่ง นักศึกษาจะขอนำเครื่องมืองานวิจัยไปประสานกับท่านด้วยตนเองตามวันและเวลาที่ท่านกรุณานัดหมายให้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสีนวล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0 7580 9860

โทรสาร 0 7537 7438

ที่ ศธ 0557.07/ว 214

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าजू อำเภอมะเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

29 มิถุนายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณบำเพ็ญ หนูกลับ (ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2)

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวจิรัสสา ไสยแก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บำรุง ศรีนวลปาน เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.กุสุมา ใจสบาย เป็นกรรมการที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พิจารณา แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้างและการใช้ภาษาในประเด็นคำถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่ง นักศึกษาจะขอนำเครื่องมืองานวิจัยไปประสานกับท่านด้วยตนเองตามวันและเวลาที่ท่านกรุณานัดหมายให้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินวล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0 7580 9860

โทรสาร 0 7537 7438

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความร่วมมือทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

ที่ ศธ 0557.07/ว 234

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าจี้ อำเภอมะเขี
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

4 กรกฎาคม 2559

เรื่อง ขอความร่วมมือทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางตะเกา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน ชุด

ด้วยนางสาวจิรัสสา ไสยแก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บำรุง ศรีนวลปาน เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.กฤษมา ใจสบาย เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแบบสอบถามการวิจัย มาทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านบางตะเกา เพื่อนำไปหาค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนักศึกษาจะไปประสานด้วยตัวเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินวล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0 7580 9860

โทรสาร 0 7537 7438

ที่ ศธ 0557.07/ว 234

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าजू อำเภอมะเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

4 กรกฎาคม 2559

เรื่อง ขอความร่วมมือทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังตลับ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน ชุด

ด้วยนางสาวจิรัสสา ไสยแก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัย เพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บำรุง ศรีนวลปาน เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.กุสุมา ใจสบาย เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแบบสอบถามการวิจัย มาทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านวังตลับ เพื่อนำไปหาค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนักศึกษาจะไปประสานด้วยตัวเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินวล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0 7580 9860

โทรสาร 0 7537 7438

ที่ ศธ 0557.07/ว 234

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าजू อำเภอมะเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

4 กรกฎาคม 2559

เรื่อง ขอความร่วมมือทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดควนกอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน ชุด

ด้วยนางสาวจิรัสสา ไสยแก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บำรุง ศรีนวลปาน เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.กุสุมา ใจสบาย เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแบบสอบถามการวิจัย มาทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนวัดควนกอ เพื่อนำไปหาค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนักศึกษาจะไปประสานด้วยตัวเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินวล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0 7580 9860

โทรสาร 0 7537 7438

ภาคผนวก ง
หนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 0557.07/ว 254

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าजू อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

10 สิงหาคม 2559

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ชุด

ด้วยนางสาวจิรัสสา ไสยแก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บำรุง ศรีนวลปาน เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.กฤษมา ใจสบาย เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแบบสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นางสาวจิรัสสา ไสยแก้ว ได้เก็บรวบรวมข้อมูล จากหน่วยงานและบุคลากรดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณยิ่ง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินวล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0 7580 9860

โทรสาร 0 7537 7438

ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกหลักการกรอบแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการวิจัยมา 5 ด้าน คือ

- 1.1 การกระจายอำนาจ
- 1.2 การมีส่วนร่วม
- 1.3 การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน
- 1.4 การบริหารตนเอง
- 1.5 การตรวจสอบและถ่วงดุล

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต 2

3. ผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเพื่อการวิจัยในเรื่องนี้เท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่และสถานภาพทางราชการของผู้ตอบแบบสอบถามหรือสถาบันแต่อย่างใด เพราะผู้วิจัยจะวิเคราะห์ในภาพรวม ขอความร่วมมือจากท่านได้ โปรดตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานในโรงเรียน ทำให้ทราบสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา ซึ่งจะ เป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ในการวางแผน พัฒนา และปรับปรุงการบริหารสถานศึกษา

4. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของความสัมพันธระหว่างการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู

5. ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นางสาวจิรัสสา ไสยแก้ว
นักศึกษาปริญญาโท การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกหลักการกรอบแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการวิจัยมา 5 ด้าน คือ

- 1.1 การกระจายอำนาจ
- 1.2 การมีส่วนร่วม
- 1.3 การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน
- 1.4 การบริหารตนเอง
- 1.5 การตรวจสอบและถ่วงดุล

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต 2

3. ผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเพื่อการวิจัยในเรื่องนี้เท่านั้นไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่และสถานภาพทางราชการของผู้ตอบแบบสอบถามหรือสถาบันแต่อย่างใด เพราะผู้วิจัยจะวิเคราะห์ในภาพรวม ขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานใน โรงเรียน ทำให้ทราบสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา ซึ่งจะ เป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ในการวางแผน พัฒนา และปรับปรุงการบริหารสถานศึกษา

4. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของความสัมพันธระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

5. ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นางสาวจิรัสสา ไสยแก้ว
นักศึกษาปริญญาโท การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 1
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่ง

- 1. ผู้บริหาร
- 2. ครูผู้สอน (ข้าราชการครู)

2. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

- 1. โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน
- 2. โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 120 – 299 คน
- 3. โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 300 คน ขึ้นไป

ตอนที่ 2
แบบสอบถามระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 54 ข้อ ขอความกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ
2. ขอให้ท่านพิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่าโรงเรียนของท่านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับใด กรุณาตอบให้ตรงตามสภาพการบริหารสถานศึกษาของท่าน โดยทำเครื่องหมาย / เพื่อเลือกคำตอบให้ตรงกับระดับการปฏิบัติจริง

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน						
การกระจายอำนาจ						
1	สถานศึกษากำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรอย่างเหมาะสม					
2	สถานศึกษากระจายอำนาจการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และ ด้านการบริหารทั่วไป					
3	ความเป็นอิสระในการตัดสินใจของสถานศึกษาด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และ ด้านบริหารทั่วไป					
4	สถานศึกษาจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยความร่วมมือจากทุกฝ่าย					
5	สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติงาน					
6	สถานศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การให้คำปรึกษา การแก้ปัญหาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
7	สถานศึกษาระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจากแหล่งต่าง ๆ					
8	สถานศึกษามีอิสระในการใช้รายได้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
9	สถานศึกษามอบหมายงาน บทบาท หน้าที่การปฏิบัติงาน ให้คณะกรรมการสถานศึกษาและครูได้อย่างเหมาะสม					
10	อำนาจของสถานศึกษาในการจัดซื้อ จัดจ้างด้วยตนเอง ตามระเบียบ กระทรวงการคลังกำหนด					
11	สถานศึกษากระจายงานเป็นฝ่ายต่างๆ และมอบอำนาจงานให้ฝ่ายต่างๆ มีอำนาจในการตัดสินใจ					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การมีส่วนร่วม					
12	สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ทันสมัย สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง					
13	สถานศึกษาประชุม คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุน ทรัพยากร ท้องถิ่นในการจัดการศึกษา					
14	สถานศึกษาจัดให้วิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้แก่ ผู้เรียน อย่างหลากหลายสาขาวิชา					
15	บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาประชุม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบการดำเนินงานของ สถานศึกษา					
16	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาและครูมีส่วน ร่วมตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา					
17	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม กำหนดนโยบายของโรงเรียน					
18	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม กำกับมาตรฐานการศึกษา					
19	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
20	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา					
21	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวัด และ ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของ สถานศึกษา					
22	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู					
23	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม กำหนดแผนพัฒนาครู					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
24	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาและครู แสวงหาแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
25	สถานศึกษาเปิด โอกาสให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
26	การบริหารงานของสถานศึกษาเปิด โอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่างๆ เช่น การประชุมคณะกรรมการ นักเรียน ผู้รับฟังความคิดเห็น					
การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน						
27	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบเกี่ยวกับการจัดตั้งกรรมการสถานศึกษา					
28	สถานศึกษาใช้วิธีการประชาธิปไตยในการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษา					
29	คณะกรรมการสถานศึกษามาจากตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ อย่างหลากหลายและมีองค์ประกอบครบถ้วน					
30	สถานศึกษากำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาการศึกษาสอดคล้องตรงกับความ ต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษา					
31	สถานศึกษาสร้างและพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องและตรงกับความ ต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษา					
32	สถานศึกษามีการประชุมสัมพัทธ์และมอบหมายให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานร่วมกะบคณะกรรมการสถานศึกษา					
33	สถานศึกษารับฟังคำแนะนำในการบริหารงานด้านงบประมาณ – การเงินของคณะกรรมการสถานศึกษา					
34	คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
35	คณะกรรมการสถานศึกษามีการประชุมอย่างสม่ำเสมอและนำมติที่ประชุมไปสู่การปฏิบัติจริง					
36	ระเบียบวาระและมติที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนใหญ่มุ่งเน้นประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ					
37	คณะกรรมการสถานศึกษามีความเข้าใจในเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน ตรงกัน และมีความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน					
38	คณะกรรมการสถานศึกษาระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาจัดการศึกษา					
การบริหารตนเอง						
39	สถานศึกษาสำรวจ วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาสและอุปสรรค ของสถานศึกษา					
40	สถานศึกษามีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทั้ง ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และ ด้านบริหารงานทั่วไป					
41	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา					
42	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการการเงิน งบประมาณ ทรัพย์สิน และรายได้ต่าง ๆ ของสถานศึกษา					
43	สถานศึกษากำหนดเกณฑ์วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา					
44	สถานศึกษากำหนดอัตรากำลังและมาตรฐานตำแหน่งของครู และบุคลากรที่ตรงกับความต้องการของสถานศึกษา					
45	สถานศึกษาเลือกใช้แบบเรียน และสื่อประกอบการเรียนการสอนอื่น ๆ ได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
46	สถานศึกษาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องรอกการตัดสินใจจากหน่วยงานบังคับบัญชาที่สูงกว่า					
47	สถานศึกษาระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากชุมชน เช่น คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อมาพัฒนาโรงเรียนตนเองได้อย่างอิสระ					
48	สถานศึกษาได้รับอิสระให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารภายในสถานศึกษา					
49	สถานศึกษาบริหารจัดการด้านต่างๆ อย่างอิสระและคล่องตัวในการตัดสินใจ					
50	สถานศึกษามีอิสระบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานบริหาร สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					
51	สถานศึกษามีอำนาจจัดซื้อจัดจ้างด้วยตนเองตามระเบียบข้อปฏิบัติ					
52	สถานศึกษาบริหารงานในรูปแบบคณะบุคคลแต่ละสายงาน					
53	สถานศึกษาให้ทุกฝ่ายงานทำแผนการพัฒนาตนเอง					
การตรวจสอบและถ่วงดุล						
54	สถานศึกษาจัดและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่เพียงพอต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษา					
55	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสู่สาธารณชน					
56	สถานศึกษารายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
57	สถานศึกษาประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อรายงานความสำเร็จของการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา					
58	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาสามารถตรวจสอบผลการดำเนินงานจากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาได้					
59	สถานศึกษาร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาและครูจัดทำแนวปฏิบัติการประเมินผลของสถานศึกษา					
60	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษา และครูร่วมจัดระบบนิเทศ ติดตามกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา					
61	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษา และครูร่วมตรวจสอบ ติดตาม การใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปี					
62	สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษา และครูมีบทบาทกำกับ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานของสถานศึกษา					
63	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษา					
64	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลงาน					
65	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการต่างๆ					
66	สถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเอง					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่สละเวลาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

ภาคผนวก ฉ
ตารางรวบรวมคุณภาพผู้เรียน

ตารางรวบรวมคุณภาพของผู้เรียน
 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ข้อมูล ณ วันที่ 21 กันยายน 2558

เกณฑ์การประเมินคุณภาพของผู้เรียน

1. ช่วงคะแนน (เต็ม 10 คะแนน)

9.00 – 10.00	หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	ดีมาก
7.50 – 8.99	หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	ดี
6.00 – 7.49	หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	พอใช้
5.00 – 5.99	หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	ต้องปรับปรุง
0.00 – 4.99	หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

2. ช่วงคะแนน (เต็ม 20 คะแนน) เฉพาะตัวบ่งชี้ที่ 5

16.00 – 20.00	หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	ดีมาก
12.00 – 15.99	หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	ดี
8.00 – 11.99	หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	พอใช้
4.00 – 7.99	หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	ต้องปรับปรุง
0.00 – 3.99	หมายถึง	มีระดับคุณภาพ	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ที่	โรงเรียน	ควบ่งชี้					หมายเหตุ
		1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์	3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง	4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้	5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	
<u>โรงเรียนขนาดเล็ก</u> 11 โรงเรียน							
1	วัดมะปรางงาม	9.44 ดีมาก	9.33 ดีมาก	8.59 ดี	8.55 ดี	6.94 ปรับปรุง	
2	บ้านโคกยาง	9.17 ดีมาก	9.14 ดีมาก	8.02 ดี	8.75 ดี	14.50 ดี	
3	บ้านสวน	9.86 ดีมาก	9.32 ดีมาก	9.26 ดีมาก	9.20 ดีมาก	6.50 ปรับปรุง	
4	บ้านควนประ	9.42 ดีมาก	9.36 ดีมาก	8.44 ดี	7.84 ดี	8.73 พอใช้	
5	วัดทุ่งนาใหม่	9.40 ดีมาก	9.64 ดีมาก	8.81 ดี	8.92 ดี	11.35 พอใช้	
6	บ้านห้วยกลาง	9.56 ดีมาก	9.10 ดีมาก	8.13 ดี	9.35 ดีมาก	9.47 พอใช้	
7	บ้านวังยาว	8.82 ดี	8.98 ดี	8.97 ดี	8.04 ดี	14.67 ดี	

ที่-	โรงเรียน	ตัวบ่งชี้					หมายเหตุ
		1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์	3. ผู้เรียนมีความไม่แพ้ และเรียนรู้ได้อย่าง ต่อเนื่อง	4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้	5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	
8	บ้านนาพรุ	9.88 ดีมาก	9.19 ดีมาก	9.09 ดีมาก	9.41 ดีมาก	8.29 พอใช้	
9	บ้านหนองยาง	8.84 ดี	9.76 ดีมาก	9.52 ดีมาก	9.18 ดีมาก	10.86 พอใช้	
10	วัดสุวรรณคีรี	9.93 ดีมาก	9.82 ดีมาก	9.45 ดีมาก	8.79 ดี	10.44 พอใช้	
11	พรรณราชลเขต	9.84 ดีมาก	9.85 ดีมาก	8.49 ดี	8.53 ดี	17.32 ดีมาก	
โรงเรียนขนาดกลาง 15 โรงเรียน							
1	วัดไม้เรียง	9.81 ดีมาก	9.68 ดีมาก	9.34 ดีมาก	9.09 ดีมาก	9.20 พอใช้	
2	บ้านนาเส	9.34 ดีมาก	9.39 ดีมาก	8.13 ดี	8.36 ดี	19.50 ดีมาก	
3	บ้านหาดทรายแก้ว	9.66 ดีมาก	9.79 ดีมาก	8.49 ดี	7.81 ดี	18.12 ดีมาก	
4	วัดควนสูง	9.57 ดีมาก	9.61 ดีมาก	8.58 ดี	8.84 ดี	13.95 ดี	
5	เจริญรัชต์ภาค	9.70 ดีมาก	9.74 ดีมาก	9.13 ดีมาก	8.60 ดี	9.30 พอใช้	

ที่-	โรงเรียน	ตัวบ่งชี้					หมายเหตุ
		1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์	3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้รู้อย่าง ต่อเนื่อง	4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้	5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	
6	ชุมชนบ้านปากเสียว	9.83 ดีมาก	9.61 ดีมาก	9.18 ดีมาก	9.34 ดีมาก	8.37 พอใช้	
7	วัดโบราณาราม	9.87 ดีมาก	9.86 ดีมาก	9.82 ดีมาก	8.94 ดี	8.34 พอใช้	
8	วัดคงคาเจริญ	9.60 ดีมาก	9.90 ดีมาก	8.92 ดี	7.88 ดี	10.50 พอใช้	
9	บ้านหนองท่อม	8.43 ดี	9.67 ดีมาก	8.46 ดี	8.08 ดี	6.83 ปรับปรุง	
10	บ้านนาโพธิ์	9.65 ดีมาก	9.63 ดีมาก	9.12 ดีมาก	9.05 ดีมาก	8.42 พอใช้	
11	วัดหนองดี	8.80 ดี	9.29 ดีมาก	7.95 ดี	8.94 ดี	10.26 พอใช้	
12	บ้านหนองใหญ่	9.62 ดีมาก	9.33 ดีมาก	8.48 ดี	9.60 ดีมาก	8.12 พอใช้	
13	บ้านสระนางมโนราห์	9.48 ดีมาก	9.50 ดีมาก	8.98 ดี	8.28 ดี	10.13 พอใช้	
14	บ้านควนคำกู	8.67 ดี	9.37 ดีมาก	9.36 ดีมาก	8.38 ดี	13.14 ดี	
15	บ้านปลายเส	9.55 ดีมาก	9.45 ดีมาก	8.80 ดี	8.61 ดี	11.35 พอใช้	

ที่-	โรงเรียน	คว้งงู					หมายเหตุ
		1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์	3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่อง	4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้	5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	
โรงเรียนขนาดใหญ่ 6 โรงเรียน							
1	บ้านหนองหว้า	9.49 ดีมาก	9.49 ดีมาก	9.21 ดีมาก	9.03 ดีมาก	8.19 พอใช้	
2	ชุมชนบ้านไทรห้อง	9.52 ดีมาก	9.14 ดีมาก	8.57 ดี	9.44 ดีมาก	9.82 พอใช้	
3	วัดประดิษฐาราม	9.38 ดีมาก	9.01 ดีมาก	8.73 ดี	8.89 ดี	8.39 พอใช้	
4	สังวาลวิทย์ 7	9.36 ดีมาก	9.25 ดีมาก	8.39 ดี	9.42 ดีมาก	8.00 พอใช้	
5	บ้านเกาะขวัญ	9.51 ดีมาก	9.33 ดีมาก	8.50 ดี	8.69 ดี	6.79 พอใช้	
6	วัดจันดี	9.68 ดีมาก	9.79 ดีมาก	8.73 ดี	9.23 ดีมาก	8.21 พอใช้	

การกำหนดค่าคะแนน กับระดับคุณภาพ

ระดับคุณภาพดีมาก	=	5
ระดับคุณภาพดี	=	4
ระดับคุณภาพพอใช้	=	3
ระดับคุณภาพต้องปรับปรุง	=	2
ระดับคุณภาพต้องปรับปรุงเร่งด่วน	=	1

ที่	โรงเรียน	ตัวบ่งชี้					หมายเหตุ
		1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์	3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง	4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้	5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	
โรงเรียนขนาดเล็ก 11 โรงเรียน							
1	วัดมะปรางงาม	5	5	4	4	1	
2	บ้านโคกยาง	5	5	4	4	4	
3	บ้านสวน	5	5	5	5	1	
4	บ้านควนประ	5	5	5	5	3	
5	วัดทุ่งนาใหม่	5	5	4	4	3	
6	บ้านห้วยกลาง	5	5	4	5	3	
7	บ้านวังยาว	4	4	4	4	4	
8	บ้านนาพรุ	5	5	5	5	3	
9	บ้านหนองยาง	4	5	5	5	3	
10	วัดสุวรรณคีรี	5	5	5	4	3	
11	พรรณราชลเขต	5	5	4	4	5	

ที่	โรงเรียน	ควบ่งชี้					หมายเหตุ
		1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์	3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้	5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	
โรงเรียนขนาดกลาง 15 โรงเรียน							
1	วัดไม้เรียง	5	5	5	5	3	
2	บ้านนาเส	5	5	4	4	5	
3	บ้านหาดทรายแก้ว	5	5	4	4	5	
4	วัดควนสูง	5	5	4	4	4	
5	เจริญรัชต์ภาค	5	5	5	4	3	
6	ชุมชนบ้านปาก เสียว	5	5	5	5	3	
7	วัดโบราณาราม	5	5	5	4	3	
8	วัดคงคาเจริญ	5	5	4	4	3	
9	บ้านหนองท่อม	4	5	4	4	1	
10	บ้านนาโพธิ์	5	5	5	5	3	
11	วัดหนองดี	4	5	4	4	3	
12	บ้านหนองใหญ่	5	5	4	5	3	
13	บ้านสระนาง มโนราห์	5	5	4	4	3	
14	บ้านควนลำภู	4	5	5	4	4	
15	บ้านปลายเส	5	5	4	4	3	

ท.	โรงเรียน	ควำบ่งชี้					หมำยเหตุ	
		1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และ คำนิยมที่พึงประสงค์	3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้้อย่างต่อเนื่อง	4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้	5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน		
โรงเรียนขนาดใหญ่ 6 โรงเรียน								
1	บ้านหนองหว้า	5	5	5	5	3		
2	ชุมชนบ้านไทรห้อง	5	5	4	5	3		
3	วัดประดิษฐาราม	5	5	4	4	3		
4	สังวาลวิทย์ 7	5	5	4	5	3		
5	บ้านเกาะขวัญ	5	5	4	4	3		
6	วัดจันดี	5	5	4	5	3		
เฉลี่ย		4.84	4.97	4.38	4.41	3.13		
เฉลี่ยรวม		4.34						

ภาคผนวก ข

ตารางรายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนแบบสอบถาม

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนแบบสอบถาม

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนแบบสอบถาม (ฉบับ)		
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
1. โรงเรียนขนาดเล็ก	วัดมะปรางงาม	1	10	
	บ้านโคกยาง	1	6	
	บ้านสวน	1	9	
	บ้านควนประ	1	6	
	วัดทุ่งนาใหม่	1	7	
	บ้านห้วยกลาง	-	6	
	บ้านวังยาว	1	7	
	บ้านนาพรุ	1	10	
	บ้านหนองยาง	1	7	
	วัดสุวรรณคีรี	1	7	
	พรรณราชเขต	1	3	
	รวม		10	78
	2. โรงเรียนขนาดกลาง	วัดไม้เรียง	-	9
บ้านนาเส		1	10	
บ้านหาดทรายแก้ว		1	9	
วัดควนสูง		-	7	
เจริญรัชต์ภาค		1	8	
ชุมชนบ้านปากเสี้ยว		1	7	
วัดโบราณาราม		1	11	
วัดคงคาเจริญ		1	9	
บ้านหนองท่อม		1	11	
บ้านนาโพธิ์		1	6	
วัดหนองดี		1	9	
บ้านหนองใหญ่		1	10	
บ้านสระนางมโนราห์		1	13	
บ้านควนถ้ำกู		-	10	

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนแบบสอบถาม (ฉบับ)	
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน
	บ้านปลายเส	1	9
รวม		12	138
ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนแบบสอบถาม (ฉบับ)	
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่	บ้านหนองหว้า	-	15
	ชุมชนบ้านไทรห้อง	1	15
	วัดประดิษฐาราม	1	14
	สังวาลวิทย์ 7	1	15
	บ้านเกาะขวัญ	-	15
	วัดจันดี	1	15
รวม		4	89
รวมทั้งหมด		26	305
รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด		331	

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวจิรัสสา ไสยแก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	25 ธันวาคม 2529
สถานที่เกิด	อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	78/16 หมู่ที่ 9 ตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช 80240
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู คศ.1 โรงเรียนบ้านวังดัลป์ อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2547	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนทุ่งใหญ่เฉลิมราชอนุสรณ์ รัชมง์คลาภิเษก อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ.2553	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ.2559	ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช